

§ 1 TZ - Trestný zákon upravuje

- základy trestnej zodpovednosti (§ 8 – 30; § 83 – 88, § 94 – 96)
- druhy trestov, druhy ochranných opatrení a ich ukladanie (§ 31-83b, § 89 – 93, § 97 - § 121)
- skutkové podstaty trestných činov

Pôsobnosť Trestného zákona [20a)]

*vymedzenie okruhu spoločenských vzťahov,
v ktorých sa Trestný zákon uplatňuje alebo sa môže uplatniť, ak je to
možné*

- **pôsobnosť – časová** (okruh vymedzený v hľadiska času spáchania činu)
- **územná** (okruh vymedzený vzhľadom k miestu spáchania činu)
- **osobná** (okruh vymedzený vzhľadom k osobe páchatel'a)
- **podľa medzinárodných zmlúv**

časová pôsobnosť

(nemyslí sa platnosť alebo účinnosť právnej normy)

vyjadruje najmä neprípustnosť spätnej účinnosti TZ na trestné činy spáchané pred jeho účinnosťou, okrem prípadov, ak by to bolo pre páchatel'a priaznivejšie – zákaz retroaktivity v neprospech páchatel'a

§ 2 – „trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší“. → výnimka zo zákazu retroaktivity

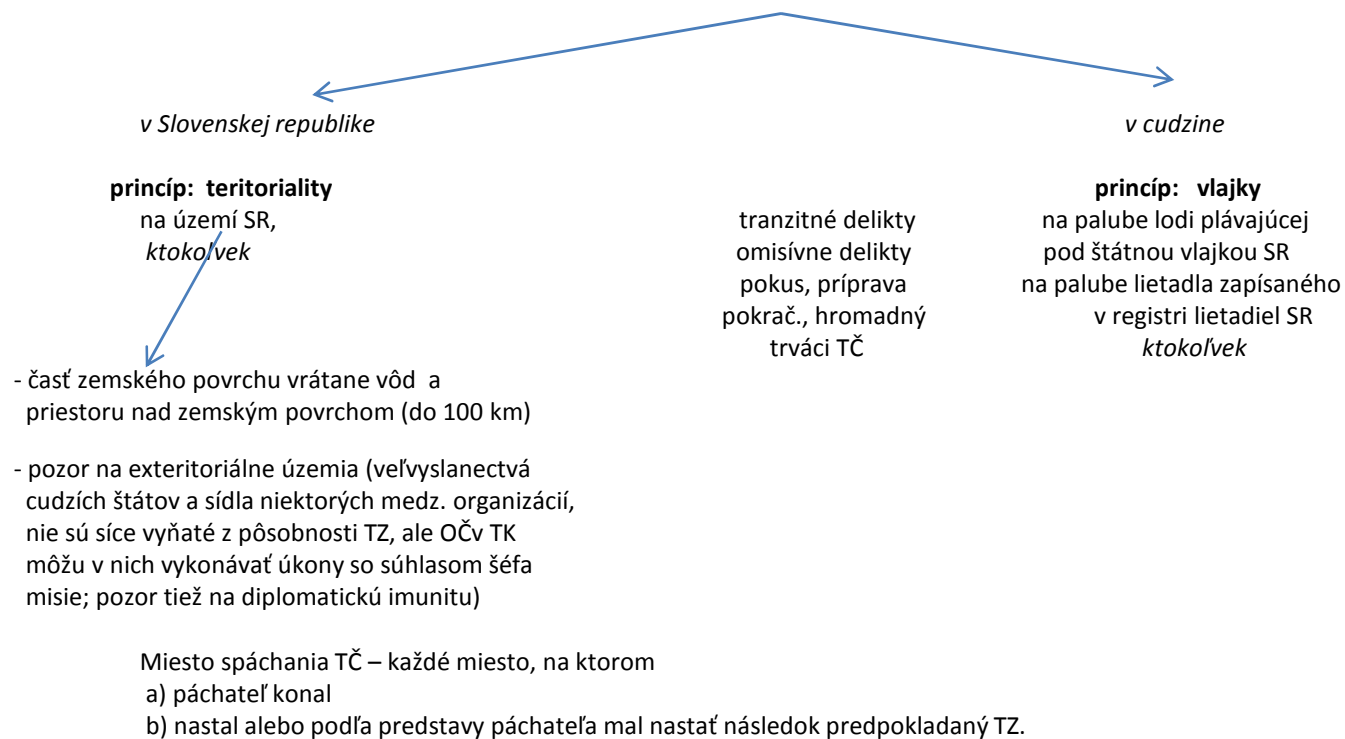
Zásady :

- **zákaz použitia prísnejšieho predchádzajúceho zákona v neprospech páchatel'a**
- **neskorší zákon sa použije len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie**
- **i keď sa čin posudzuje podľa starého zákona, nový sa použije, len ak ide o**
  - **druh trestu**
  - **ochranné opatrenie**
  - **výkon trestu**
  - **zahľadenie odsúdenia**

P o z o r ! pokračovací TČ, hromadný a trváci TČ – sa za čas spáchania skutku považuje čas, kedy bol dokončený posledný útok, resp. okamih, kedy bol odstránený protiprávny stav (nie dokonanie TČ), pri vývinových štádiách (príprava a zločin) sa za čas spáchania činu považuje konanie páchatel'a

Pravidlo použitia priaznivejšieho zákona platí len pre trestné právo hmotné, nie procesné.

územná pôsobnosť ak je čin spáchaný

Pri dištančných deliktach (medzi konaním a následkom existuje určitá vzdialenosť) sa trestný čin považuje spáchaný na území SR, aj keď páchatel'

- sa dopustil konania aspoň sčasti na území SR, ak porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného TZ nastalo alebo malo nastať celkom alebo sčasti mimo územia SR
- dopustil konania mimo územia SR, ak tu malo nastať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného týmto zákonom alebo ak tu mal aspoň sčasti nastať taký následok

osobná pôsobnosť

vymedzuje prípady, keď sa použije TZ aj napriek tomu,
že TČ bol spáchaný v cudzine

zásada personality

ak občan SR alebo cudzinec s trvalým pobytom v SR spáchal TČ (podľa slovenského TZ, v cudzine konanie nemusí byť trestné) v cudzine (nevyžaduje sa obojstranná trestnosť)

zásada pasívnej personality

ak bol v cudzine spáchaný OZZ proti občanovi SR a v mieste činu je čin trestný alebo ak miesto nepodlieha žiadnej trestnej právomoci (vyžaduje sa obojstranná trestnosť, ak vykonáva trestnú jurisdikciu iný štát; ak miesto nepodlieha trestnej právomoci, táto podmienka sa nevyžaduje)

Antarktída, oblasť voľného mora, kozmický priestor

zásada ochrany

ak taxatívne vymenované TČ v § 5a TZ boli spáchané mimo územia SR cudzincom, ktorý nemá trvalý pobyt v SR (napr. § 171, 172, 270, 271, 272, 274, 275, 297). – zväčša ide o ochranu dôležitých záujmov SR

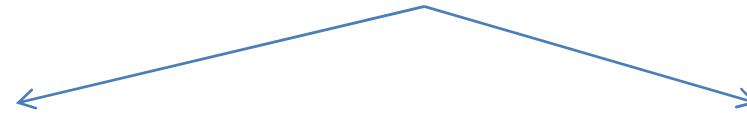
zásada univerzality

akéhokoľvek činu spáchaného mimo územia SR cudzincom, ktorý nemá trvalý pobyt v SR, ak

- čin je trestný aj podľa zákona účinného na území, kde bol spáchaný –
OBOJSTRANNÁ TRESTNOSŤ (trest však nemôže byť prísnejší než stanovuje zákon štátu, na ktorého území bol spáchaný) a
- páchatel bol zadržaný alebo zatknutý na území SR a
- nebol vydaný na trestné stíhanie cudziemu štátu

Pôsobnosť podľa medzinárodných zmlúv

(v niektorých prípadoch upravujú medzinárodné zmluvy územnú alebo osobnú pôsobnosť inak, vtedy majú prednosť medzinárodné zmluvy)

pozitívna pôsobnosť

trestnosť činu sa posudzuje podľa slov. TZ, ak to ustanovuje medzinárodná zmluva (ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom), aj keď nie sú dané vyššie kritériá

negatívna pôsobnosť

predchádzajúce ustanovenia sa nepoujú, ak to nepripúšťa medzinárodná zmluva (ratifikovaná a vyhlásená ..., ktorou je SR viazaná)

H m o t n o p r á v n a e x e m p c i a

výnimky z územnej a osobnej pôsobnosti podľa TZ,
t. j. osoby vyňaté z pôsobnosti TZ sú celkom alebo sčasti beztrestné

- ▼ prezident SR
(stíhateľný iba za úmyselné porušenie ústavy alebo za vlastizradu)
- ▼ poslanci NR SR
(nestíhateľní za hlasovanie a výroky v parlamente, aj po zániku mandátu)
- ▼ sudcovia ÚS SR
(nestíhateľní za hlasovanie, za činnosť ako sudcu spravodajcu, ani po zániku funkcie)
- ▼ poslanci EP
(nestíhateľní za názory vyjadrené v EP, ani za hlasovanie, v žiadnom štáte EÚ)
- ▼ sudcovia a prísediaci
(za rozhodovanie, hlasovanie, a to ani zániku funkcie)

Druhy trestných činov, príprava na zločin, pokus trestného činu [18 b)]

Trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 8).

*Druhy trestných činov upravuje § 9 TZ
(„bipartícia“ trestných činov)*

PREČIN

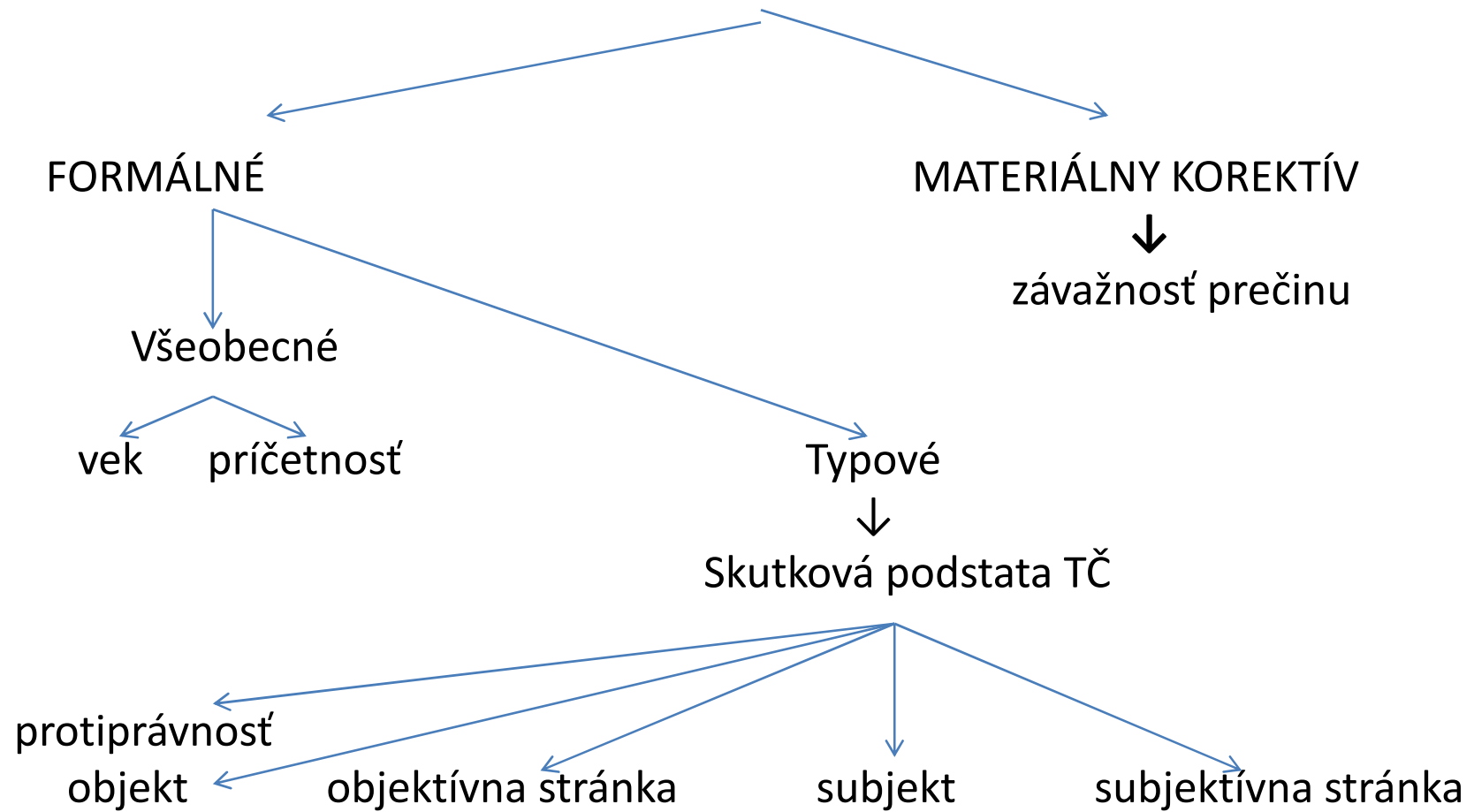
- ▼ trestný čin spáchaný z nedbanlivosti
- ▼ úmyselný trestný čin s HH neprevyšujúcou 5 rokov (HH ≤ 5 rokov)
- ▼ nejde o prečin, ak jeho závažnosť je nepatrná spôsob vykonania činu a jeho následky okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný miera zavinenia pohnútka
- ▼ u mladistvých, nejde o prečin, ak jeho závažnosť je malá

ZLOČIN

- ▼ úmyselný trestný čin, s HH prevyšujúcou 5 rokov (HH > 5 rokov)
- ▼ osobitná kategória - obzvlášť závažný zločin DD najmenej 10 rokov (DD ≤ 10 rokov)

Znaky trestného činu

VÝVINOVÉ ŠTÁDIÁ TRESTNÉHO ČINU

Trestným činom sa nerozumie len dokonaný trestný čin, ale za určitých okolností je trestným činom aj jeho pokus a príprava na zločin.

Príprava ani pokus nie sú možné

a) pri nedbanlivostných trestných činoch

b) spravidla pri verbálnych trestných činoch (napr. podnecovanie)

c) pri trestných činoch, pri ktorých je čin dokonaný už v priebehu prípravy alebo pokusu (napr. teror)

d) spravidla pri trestných činoch, ktorých zavinenie spočíva v tzv. úmyselnom opomenutí konať, pretože páchatel ešte môže takú činnosť uskutočniť v určenom čase (napr. neposkytnutie pomoci, zanedbanie povinnej výživy)

Trestná činnosť neprechádza nutne všetkými štádiami (napr. vražda v afekte). V určitých prípadoch môže niektoré štádia trvať krátko, niekedy aj niekoľko mesiacov. Je treba odlišovať dokonanie trestného činu (ak sú naplnené všetky znaky skutkovej podstaty) od dokončenia trestného činu (napr. pri pokračovanom trestnom čine, trvácom alebo hromadnom).

PRÍPRAVA NA ZLOČIN (§ 13 TZ)

- konanie, ktoré spočíva v úmyselnom organizovaní zločinu, zadovážovaní alebo prispôsobovaní prostriedkov alebo nástrojov na jeho spáchanie, v spolčení, zhluknutí, objednávaní alebo pomoci na taký zločin alebo v inom úmyselnom vytváraní podmienok na jeho spáchanie, ak nedošlo k pokusu ani k dokonaniu zločinu (*ide o úmyselné vytváranie podmienok na spáchanie zločinu*)

Formy prípravy

- organizovanie – musí smerovať k individuálnemu, aspoň v hrubých črtách určenému zločinu
- zadovážovanie alebo prispôsobovanie prostriedkov alebo nástrojov na jeho spáchanie – zadovážiť možno legálne i nelegálne; prispôsobovanie – úprava umožňujúca alebo uľahčujúca ich použitie
- spolčenie – výslovná alebo konkludentná dohoda dvoch alebo viacerých osôb o budúcom spáchaní určitého, aj keď nie celkom detailne určeného zločinu (osobitná forma spolčenia – organizovaná skupina)
- zhluknutie – združenie minimálne troch osôb uskutočnené po výslovnej dohode alebo bez nej na určitom mieste zamerané na spáchanie individuálne určitej násilnej trestnej činnosti, ku ktorej má dôjsť hneď
- návod, objednávanie, pomoc na zločin
- iné úmyselné vytváranie podmienok pre spáchanie zločinu obstaranie plánu budovy, nezatvorenie okien

TRESTNOSŤ PRÍPRAVY NA ZLOČIN

- ▼ podľa trestnej sadzby ustanovenej za zločin, ku ktorému smerovala, ak TZ v osobitnej časti neustanovuje niečo iné
- ▼ pri určení druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne aj na to, do akej miery sa konanie páchatel'a priblížilo k dokonaniu trestného činu, ako aj na okolnosti a dôvody, pre ktoré k dokonaniu trestného činu nedošlo (§ 34/5c TZ)
- ▼ pri príprave na zločin prichádza do úvahy aj mimoriadne zníženie trestu OS (§ 39/2a TZ)

ZÁNIK TRESTNOSTI PRÍPRAVY NA ZLOČIN

Ak páchatel' **dobrovoľne**

- . **upustil od ďalšieho konania** smerujúceho k spáchaniu zločinu a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chráneného TZ z podnikutej prípravy alebo
- . **urobil o príprave na zločin oznámenie** OČvTK alebo PZ (vojak nadriadenému alebo služobnému orgánu, osoba vo výkone trestu OS alebo vo väzbe príslušníkovi ZVJS) v čase, keď nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému TZ z podnikutej prípravy, sa mohlo ešte odstrániť

TÝM VŠAK NIE JE DOTKNUTÁ trestnosť páchatel'a za iný dokonaný trestný čin, ktorý už týmto svojim konaním spáchal (**kvalifikovaná príprava**)

– napr. zadovážil si motorové vozidlo i strelnú zbraň – trestný čin neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla a trestný čin nedovoleného ozbrojovania.

POKUS NA TRESTNÝ ČIN (§ 14 TZ)

– konanie, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchateľ dopustil v úmysle spáchať trestný čin, ak k dokonaniu trestného činu nedošlo

ZNAKY POKUSU TRESTNÉHO ČINU

- konanie, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu trestného činu – bezprostredné ohrozenie predmetu útoku páchateľom – vylomenie zámky dverí pri krádeži, škrtenie pri vražde
- páchateľ koná v úmysle spáchať trestný čin – chce dokonáť trestný čin, preto je pokus možný len pri úmyselných trestných činoch
- nedošlo k dokonaniu trestného činu – ešte nenastal následok predpokladaný TZ; ak by následok nastal, ide o dokonáň trestný čin

TRESTNOSŤ POKUSU NA TRESTNÝ ČIN

- ▼ podľa trestnej sadzby ustanovenej za dokonáň trestný čin
- ▼ pri určení druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne aj na to, do akej miery sa konanie páchateľa priblížilo k dokonaniu trestného činu, ako aj na okolnosti a dôvody, pre ktoré k dokonaniu trestného činu nedošlo (§ 34/5c TZ)
- ▼ pri pokuse o trestný čin prichádza do úvahy aj mimoriadne zníženie trestu OS (§ 39/2a TZ)

ZÁNİK TRESTNOSTI POKUSU TRESTNÉHO ČINU

Ak páchateľ **dobrovoľne**

- . **upustil od ďalšieho konania** potrebného na dokonanie trestného činu a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chráneného TZ z podniknutého pokusu alebo
- . **urobil o pokuse oznámenie** OČvTK alebo PZ (vojak nadriadenému alebo služobnému orgánu, osoba vo výkone trestu OS alebo vo väzbe príslušníkovi ZVJS) v čase, keď nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému TZ z podniknutého pokusu, sa mohlo ešte odstrániť

TÝM VŠAK NIE JE DOTKNUTÁ trestnosť páchateľa za iný dokonáň trestný čin, ktorý už týmto svojim konaním spáchal (**kvalifikovaný pokus**)

– napr. upustil od znásilnenia, ale spôsobil ublíženie na zdraví – trestný čin ublíženia na zdraví

NESPÔBILÝ POKUS

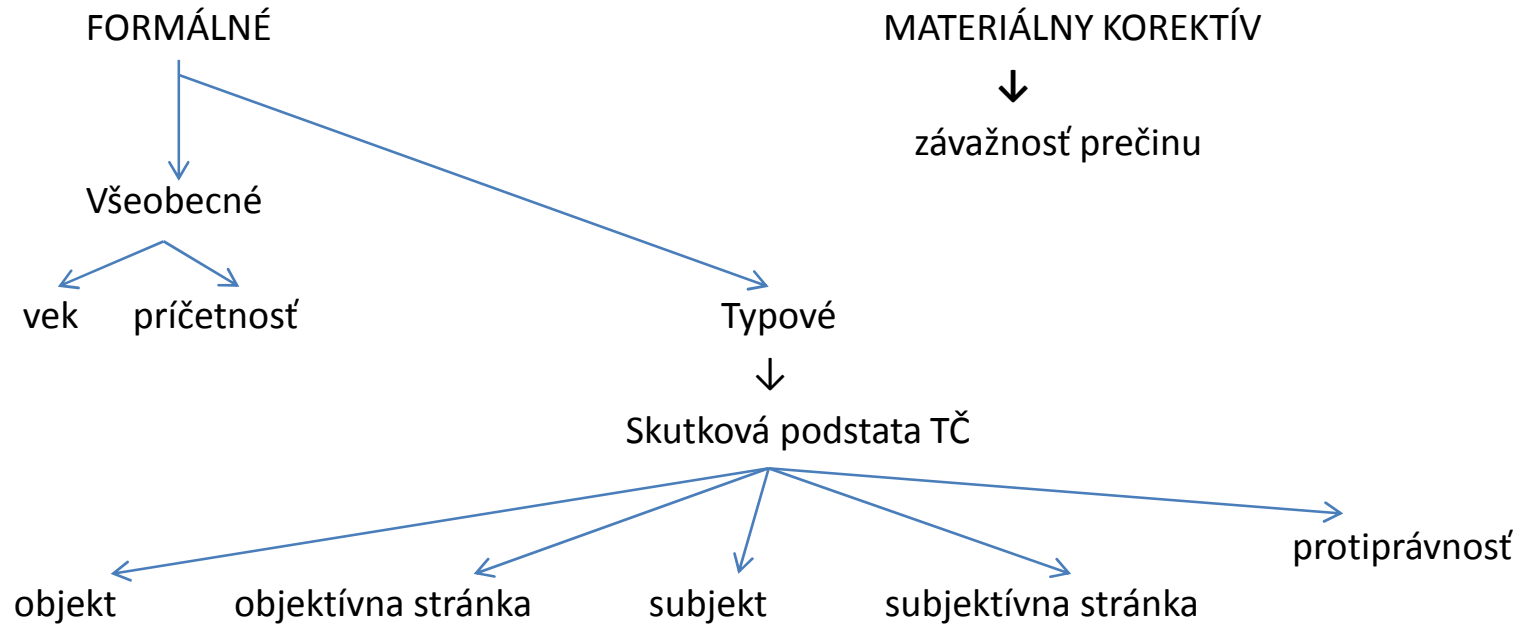
- na nespôobilom predmete útoku** (pokus o prerušenie tehotenstva na žene, ktorá v skutočnosti nebola tehotná; pokus o usmrtenie už mŕtvej osoby)
- nespôobilými prostriedkami** (použitie navlhnutých nábojov/slepých nábojov na trestný čin vraždy, pokus vraždy zariekavaním)

UKONČENÝ POKUS (páchateľ uskutočnil celé konanie potrebné na spáchanie TČ, ale k jeho dokonaniu nedošlo z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov – napr. netrafil výstrelom obeť)
NEUKONČENÝ POKUS (páchateľ uskutočnil iba časť konania potrebného na dokonanie činu, ale aby spôsobil následok, musí ešte v konaní pokračovať, inak k následku nedôjde – napr. nasype do kávy jed, ale kávu ešte nepodá)

ZÁSADA SUBSIDIARITY – pri vývinových štádiách platí, že páchateľovi sa pričíta iba najzávažnejšia forma (príprava a pokus sú zahrnuté v dokonanom TČ; príprava je zahrnutá v pokuse TČ)

Pokračovací trestný čin, hromadný trestný čin, trváci trestný čin, spáchanie trestného činu opakovane [3a)]

Trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 8).

TRIEDENIE TRESTNÝCH ČINOV

- Podľa závažnosti – prečiny, zločiny, obzvlášť závažné zločiny
- Podľa konania – komisiívne (spáchané konaním) a omisiívne (spáchané opomenutím konania)
- Podľa zavinenia – úmyselné a nedbanlivostné
- Podľa následku – poruchové a ohrozovacie
- Podľa časového hľadiska – pokračovacie, TČ spáchané opakovane, trváce a hromadné

pokračovací trestný čin

- ak páchatel pokračoval v konaní toho istého trestného činu.
Trestnosť všetkých čiastkových útokov sa posudzuje ako 1 trestný čin; to neplatí vo vzťahu k čiastkovým útokom spáchaným mimo územia Slovenskej republiky.
Aby išlo o pokračovanie, musia byť súčasne (kumulatívne) splnené tri znaky (§ 122/10)
  - ▼ naplnenie **rovnakej skutkovej podstaty** trestného činu
  - ▼ všetky čiastkové útoky toho istého páchatel'a spája **objektívna súvislosť**
    - v čase
    - v spôsobe ich páchania
    - v predmete útoku
  - ▼ **subjektívna súvislosť**, najmä jednotiaci zámer páchatel'a spáchať uvedený trestný čin

trestný čin spáchaný opakovane

- ak páchatel' postupne spáchal viac rovnakých trestných činov opakovanými samostatnými činmi, medzi ktorými nie je žiadna objektívna alebo subjektívna súvislosť, pričom trestnosť každého z nich sa posudzuje samostatne (§ 122/9). Konanie páchatela nie je inšpirované jednotiacim zámerom, niekedy chýba podobnosť spôsobu vykonania alebo súvislosť v čase a predmete útoku.

trváci trestný čin

- ak páchatel' vyvolá protiprávny stav, ktorý potom udržiava (§ 122/12) alebo len udržiava protiprávny stav, hoci ho nevyvolal. Ide o *jeden trestný čin* a preto je vylúčený súbeh (ide napr. o nedovolené ozbrojovanie, obmedzovanie osobnej slobody, pozbavenie osobnej slobody)

hromadný trestný čin

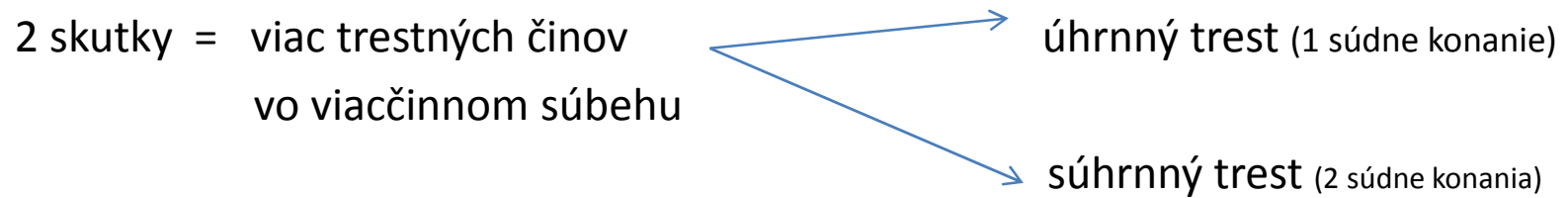
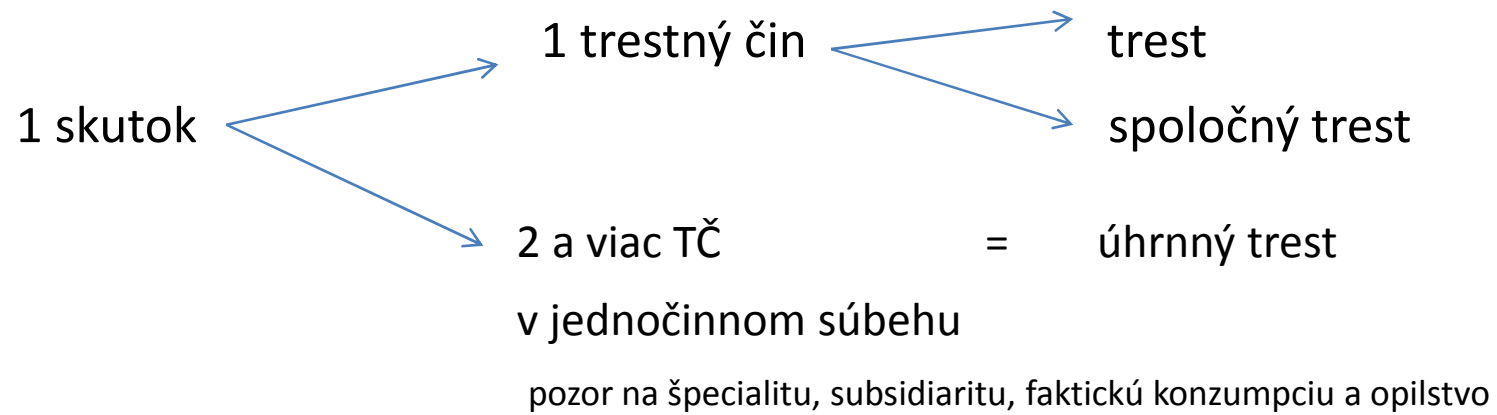
- spáchanie trestného činu viacerými činmi, ktoré samostatne ešte nie sú trestným činom. *Trestnosť všetkých činov sa posudzuje spoločne* (§ 122/11). Pri hromadných trestných činoch sa vyžaduje niekoľko aktov, aby bola naplnená skutková podstata TČ. Hromadnosť spočíva v konaní, nie v počte predmetov útoku (napr. podávanie alkoholických nápojov mládeži, kde sa vyžaduje sústavnosť alebo vo väčšom množstve, neoprávnené podnikanie, kde sa vyžaduje malý rozsah, a pod.)

Pri trestnom čine pokračovacom, trvácom a hromadnom ide o tzv. právnú jednotu konania = **1 skutok** = **1 trestný čin**.

Skutok – tie prejavy páchateľovej vôle navonok, ktoré sú pre trestnoprávne relevantný následok kauzálne, ak sú zahrnuté zavinením (Rt 8/85).

Jednotlivé varianty skutku

- konanie v prirodzenom zmysle – jednotlivé pohyby (úder, rana, kopnutie) – ide o 1 akt bude tomu vtedy, ak jedným konaním vznikne jeden následok (jedným výstrelom usmrtím osobu) alebo viac následkov (nastražením bomby výbuch usmrtí jednu osobu, inú zraní, poškodí auto)
- prirodzená jednota konania – viac telesných rovnorodých pohybov bezprostredne súvisiacich v čase a priestore a vedených zjednocujúcou vôľou, pričom nezúčastnenej tretej osobe sa javí ako jeden celok, budú tomu zodpovedať dve konania a jeden následok (napr. násilné konanie A voči B a vykonanie súlože alebo vražda manželky a jej milenca - § 145 ods. 1, ods. 2 písm. a) TZ
- právná jednota skutku –
  1. jednota skutku pri čiastočnej identite viacerých konaní - dve konania a dva následky, pričom konania sa aspoň čiastočne prekrývajú (násilím donútim ženu k súloži a k vydaniu peňaženky, ak od začiatku tento úmysel páchateľ má) alebo viac konaní a viac následkov, ak tieto inak samostatné skutky sú zastrešené tretím trestným činom (napr. opitý vodič úmyselne poškodí tri autá a pri pokračovaní v jazde z nedbanlivosti spôsobí ťažkú ujmu na zdraví inej osobe)
  2. pokračovacie, trváce a hromadné trestné činy

Triedenie a znaky skutkovej podstaty trestného činu [14a]

súhrn konkrétnych znakov, ktoré charakterizujú určité ľudské správanie ako trestný čin.
Je jedným z formálnych znakov trestného činu.

PRESNÉ A JASNÉ SKUTKOVÉ PODSTATY sú dôležitou zárukou zákonnosti – nullum crimen sine lege nulla poena sine lege a tiež preto, lebo nimi štát ustanovuje zákonné limity obmedzujúce základné práva a slobody jednotlivcov

o b j e k t

- všeobecný (súhrn najdôležitejších záujmov, vzťahov a hodnôt chránených TZ : práva a oprávnené záujmy FO a PO, záujmy spoločnosti, ústavné zriadenie SR)
- druhový/skupinový [život, zdravie, sloboda (osobná, domová, vyznania), ľudská dôstojnosť, majetok]
- - individuálny – konkrétny spoločenský záujem – znak každej skutkovej podstaty
- - z hľadiska významu (*primárny a sekundárny objekt*)
- - odlišný od hmotného predmetu útoku (fakultatívny znak SP – zvieratá, dieťa, človek), niektoré TČ ho nemajú, napr. neoznámenie trestného činu, dezercia

objektívna stránka

- tri základné zložky – *konanie/opomenutie, následok* (znak základnej skutkovej podstaty, ťažší následok ako následok kvalifikovanej skutkovej podstaty, škodlivý následok), *príčinná súvislosť*
- fakultatívne znaky – miesto, čas, hmotný predmet útoku, účinok, spôsob spáchania TČ
- O, OS, S, SS tvoria jeden celok a sú v skutkovej podstate TČ obligatórne. Existujú v každej skutkovej podstate trestného činu, aj keď v nej nie sú výslovne uvedené. Ak by niektorý z týchto znakov chýbal, nešlo by v danom prípade o trestný čin.

TRIEDENIE SKUTKOVÝCH PODSTÁT

- *podľa závažnosti* – základné (základný stupeň protiprávneho konania, zvyčajne bývajú v prvých odsekoch, ale môžu byť aj v ďalších),
  - kvalifikované (nasledujú v ďalších odsekoch a obsahujú obzvlášť priťažujúcu okolnosť, ktorá podstatne zvyšuje závažnosť činu),
  - privilegované (obsahujú nejakú skutočnosť, ktorá podstatnou mierou znižuje závažnosť činu (napr. § 146 ku § 145; § 171 ku § 172; § 271 ods. 2 ku § 270 ods. 2))
- *podľa štruktúry* – jednoduché (zo všetkých znakov povinných i nepovinných majú iba 1 znak)
  - zložené (pluralita znakov – ak musia byť splnené súčasne, ide o kumuláciu, ako nemusia byť splnené súčasne – ide o alternatívnu SP)
- *podľa vyjadrenia skutkových podstát v TZ*
  - opisné (doslovne opísané všetky znaky)
  - odkazovacie (odkazujú na inú SP uvedenú v TZ – napr. § 285 na § 284; § 288 na § 286)
  - blanketové – odkazujú na právne predpisy z iného odvetvia – na predpisy o životnej prostredí, na ochranu prírody a krajiny

Spáchanie trestného činu so ľstou a spáchanie trestného činu s použitím nátlaku a trestné činy s nimi súvisiace [24b)]

Konanie je jednou z troch základných zložiek objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu ako obligatórneho znaku skutkovej podstaty trestného činu.

Konanie je ľudská činnosť, ktorá sa prejavuje ako telesný pohyb alebo zdržanie sa telesného pohybu (fyzická zložka konania), pričom človek má vôľu viesť tento pohyb alebo sa ho zdržať (psychická zložka konania). Psychická zložka sa vzťahuje len čisto na tento pohyb, nie na zavinenie! Ak chýba psychická zložka, nejde o trestný čin – napr. ženu niekto schytí odzadu, ona sa mykne hlavou a zlomí mu nos.

aktívne konanie

(uchopenie pištole, stlačenie spúšte)

pasívne zdržanie sa

- (napr. vidím, že niekto visí z lešenia, a napriek tomu, že mu môže bez problémov pomôcť, neurobím nič a nechám ho padnúť z 15 metrovej výšky) – niektoré TČ možno spáchať iba opomenutím, vtedy ide o tzv. čisto **omisívne, pravé omisívne** trestné činy (neprekazenie TČ, neoznámenie TČ). Ak trestný čin možno spáchať aj aktívnym konaním ale aj opomenutím, tak v prípade, že sú spáchané opomenutím, nazývajú sa ako *nepravé omisívne trestné činy*.
- Spôsob spáchania trestného činu je fakultatívny znak objektívnej stránky trestného činu, a teda môže byť už uvedený v základnej skutkovej podstate. Môže však predstavovať aj závažnejší spôsob konania ako osobitný kvalifikačný pojem (§ 138 TZ).

Podľa § 122 ods. 6 TZ je trestný čin spáchaný so ľstou, ak bol spáchaný s využitím omylu, ktorý páchatel' vyvolal, alebo s použitím úskoku.

POZOR! – Nesmie ísť o využitie niečieho omylu (napr. poškodený omylom zašle peniaze inej osobe, ktorá si ich vedome ponechá), ale omyl musí vyvolať páchatel' (napr. tým, že sa pri vylákaní peňazí vydáva za pracovníka pošty, elektrikára a pod.). **LEŠŤ MUSÍ POUŽIŤ PÁCHATEĽ.**

Aby bol trestný čin spáchaný ľstou, lešť môže byť namierená alternatívne

- proti poškodenému trestným činom (žena vyláka muža von s prísľubom sexu, okradne ho)
- proti inej osobe, ktorá nevedome bude pôsobiť na poškodeného v zámere, ktorý si predsavzal páchatel' (prostredníctvom inej osoby, ktorej páchatel' klame a zavádza ju)

- Omyl nemusí byť len skutkový (poskytnutie nepravdivých informácií, skresľujúcich informácií, či všetkých správnych informácií ale zle vyhodnotených), ale aj právny (napr. zamestnanec nebankovej finančnej spoločnosti presvedčí nádejného klienta, že mu štát podľa zákona garantuje 80 % vkladu, pričom to tak nie).

- Úskok = zákerné, ľstivé konanie = páchatel' neuvedie osobu do omylu, ale využije všetky relevantné a neskreslené informácie, navyše sleduje zámer, o ktorom, ak by osoba vedela, jej rozhodnutie, ako sa v danej situácii zachovať, by bolo iné (napr. povie pravdu o tom, že vie kto zabil jeho ženu a chce mu vonku povedať „kto“, pričom von, mu povie, že on sám mu zabil ženu a tiež naňho zaútočí).

Trestné činy spáchané so ľstou (v základných skutkových podstatách)

- napr. trestný čin obchodovania s ľudmi podľa § 179/1 TZ (2 hlava, 1 diel – trestné činy proti slobode) „**kto s použitím podvodného konania, ľsti, obmedzovania osobnej slobody, ... zláka, prepraví, prechováva, odovzdá...iného, hoci aj s jeho súhlasom, na účel jeho prostitúcie alebo inej formy sexuálneho vykorisťovania vrátane pornografie,....**“
- trestný čin marenia prípravy a priebehu volieb a referenda podľa § 351/1 TZ (8 hlava, 5 diel – TČ proti poriadku vo verejných veciach - iné formy rušenia činnosti orgánov verejnej moci) „**kto inému násilím alebo hrozbou násilia, alebo ľstou bráni vo výkone ústavného práva voliť, alebo hlasovať v referende, alebo iného takým spôsobom k výkonu takýchto ústavných práv núti...** „
- trestný čin poškodzovania cudzích práv podľa § 375/1 TZ (9 hlava – trestné činy proti iným právam a slobodám) „**kto inému spôsobí vážnu ujmu na právach tým, že a) uvedie niekoho do omylu, b) využije niečí omyl ...**“
- + všetky druhy podvodov – od § 221 TZ – 4 hlava – trestné činy proti majetku

Trestné činy spáchané so ľstou

- V slovenskom trestnom práve hmotnom sa považuje *spáchanie trestného činu ľstou* za závažnejší spôsob spáchania trestného činu [§ 138 písm. f)], a preto viaceré trestné činy možno spáchať ľstou. POZOR na § 38 ods. 1 TZ. Na okolnosť, ktorá je zákonným znakom TČ nemožno prihliadnuť... ako na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby (napr. výroba detskej pornografie so ľstou).

Trestné činy spáchané nátlakom

(spôsob spáchania trestného činu)

Podľa § 122 ods. 8 TZ – **ak páchatel' použije na spáchanie trestného činu psychické násilie proti inému.**

- osoba je vmanipulovaná do rozhodnutia alebo skutku alebo
- osoba pociťuje silné psychické utrpenie – strach, úzkosť, duševnú bolesť
- niekedy ide o alternatívu k fyzickému násiliu
- osoba musí byť spôsobilá nátlak vnímať
- musí ísť o vážne mienený prejav

Trestné činy spáchané nátlakom môžu byť napr.

- trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208/1 TZ – „kto blízkej osobe alebo zverenej osobe... spôsobí psychické utrpenie ... vyvolávaním strachu alebo stresu, citovým vydieraním, ...“
- trestný čin nátlaku podľa § 192/1 TZ (2 hlava, 1 diel – trestné činy proti slobode) – „kto iného núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel, zneužívajúc jeho hmotnú núdzu alebo naliehavú nemajetkovú potrebu, alebo tieseň vyvolanú jeho nepriaznivými osobnými pomermi, ...“
- trestný čin sexuálneho zneužívania podľa 202/2 TZ – „odňatím slobody na dva roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 použitím nátlaku“ – JE TO TAK PRETO, LEBO **nátlak zákonodarca nezaradil medzi závažnejší spôsob spáchania trestného činu podľa § 138 TZ**
- POZOR, ak páchatel' spáchal trestný čin pod vplyvom nátlaku, ide o poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. f) TZ.

Návyková látka, prechovávanie drog pre vlastnú potrebu a trestné činy s nimi súvisiace [16b)]

Návykovou látkou (§ 130 ods. 5 TZ) sa rozumie

▼ **alkohol** (alkoholické nápoje definované v § 1 zák. č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných služieb v znení neskorších predpisov – *liehoviny, destiláty, víno, pivo a iné nápoje, ktoré obsahujú viac ako 0,75 objemového percenta alkoholu*)

▼ **omamné látky** (definované v § 2 ods. 1 zák. č. 139/1998 Z. z. o omamných a psychotropných látkach a prípravkoch znení neskorších predpisov – *látky vyvolávajúce návyk a psychickú a fyzickú závislosť ľudí charakterizovanú zmenami správania sa so závažnými zdravotnými a psychosociálnymi následkami*)

▼ **psychotropné látky** (definované v § 2 ods. 2 zák. č. 139/1998 Z. z. o omamných a psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov – *látky ovplyvňujúce stav ľudskej psychiky pôsobením na centrálny nervový systém s menej závažnými zdravotnými a psychosociálnymi následkami*)

▼ **ostatné látky** spôsobilé nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho ovládacie alebo rozpoznávanie schopnosti, alebo sociálne správanie (ide o všetky látky spĺňajúce kritériá v § 2 ods. 1 alebo § 2 ods. 2, avšak sa nenachádzajú v prílohe č. 1 – napr. halucinogénne huby).

aby išlo o omamnú alebo psychotropnú látku musia byť splnené kumulatívne dve podmienky

- a) musia spĺňať vyššie uvedené definičné kritériá
- b) musia byť uvedené v prílohe č. 1 k citovanému zákonu

- Ak látka, hoci aj spôsobilá vyvolávať účinky podľa definície omamných, resp. psychotropných látok, nie je zaradená v prílohe č. 1, nejde o omamnú či psychotropnú látku.
- Ak aj je nejaká látka zaradená do prílohy č. 1, avšak je v takom malom množstve a koncentrácii, že nie je schopná vyvolať účinky vyžadované definíciami omamnej, resp. psychotropnej látky, teda nie je schopná ovplyvniť psychiku človeka, nejde o omamnú či psychotropnú látku.
- Tieto látky sú spôsobilé vytvoriť závislosť (závislou osobou je osoba závislá od návykových látok alebo návykových škodlivých činností – § 127 ods. 10 TZ).
- Tabak, resp. nikotín nie je návykovou látkou, hoci spôsobuje biologickú závislosť u mnohých ľudí, avšak nie je schopný inak nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka ani jeho ovládacie alebo rozpoznávacie schopnosti či sociálne správanie.

Význam pojmu návyková látka

pri

- ■ upustení od potrestania - § 40/1d TZ – nemožno upustiť od potrestania za prečin, ktorého sa páchatel' dopustil v stave zmenšenej príčetnosti, ktorý si spôsobil vplyvom návykovej látky
- ■ pri obmedzeniach a povinnostiach ukladaných pri podmiennečnom odklade výkonu trestu OS alebo podmiennečnom odklade výkonu trestu OS s probačným dohľadom - § 51/3b a 51/4h (obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok alebo povinnosť podrobiť sa liečeniu závislosti od návykových látok (ak nebolo uložené ochranné liečenie)
- ■ ochranného liečenia - § 73/2d a 74/2 – fakultatívne možno uložiť OL, ak páchatel' spáchal trestný čin pod vplyvom návykovej látky alebo v súvislosti s jej užívaním. Trvanie OL uloženého páchatel'ovi, ktorý užíva návykovú látku a spáchal trestný čin pod jej vplyvom alebo v súvislosti s jej užívaním, môže byť ukončené, ak sa počas jeho výkonu zistí, že účel nemožno dosiahnuť

Návyková látka je znakom skutkovej podstaty

- ▼ trestný čin usmrtenia podľa § 149 ods. 4 TZ - ak v súvislosti so svojim zamestnaním, povoláním, postavením alebo funkciou alebo ako vodič dopravného prostriedku spôsobí v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať takú činnosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, inému z nedbanlivosti smrť ...
- ▼ trestný čin šírenia toxikománie podľa § 174 TZ – kto zvádza iného na zneužívanie inej návykovej látky než alkoholu alebo ho v tom podporuje alebo kto zneužívanie takej látky inak podnecuje alebo šíri ...
- ▼ trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 TZ – kto vykonáva v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, zamestnanie alebo činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku ... ods. 2 – kto sa odmietne podrobiť vyšetreniu na zistenie návykovej látky, ktoré sa vykonáva dychovou skúškou alebo orientačným testovacím prístrojom, alebo sa odmietne podrobiť lekárskemu vyšetreniu odberom a vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu, či nie je ovplyvnený návykovou látkou, hoci by to nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie
- ▼ trestný čin opilstva podľa § 363 TZ – kto sa požitím alebo aplikáciou návykovej látky, hoci aj z nedbanlivosti, privedie do stavu nepričetnosti, v ktorom sa dopustí konania, ktoré má inak znaky trestného činu, potrestá sa ...
- ▼ trestný čin vyhýbania sa výkonu civilnej služby podľa § 384 TZ – kto v úmysle vyhnúť sa výkonu civilnej služby alebo plneniu povinností z nej vyplývajúcich poškodí na zdraví, predstiera chorobu, falšuje listinu, zneužije návykovú látku alebo použije iný úskok, ...
- ▼ trestný čin vyhýbania sa služobnému úkonu alebo výkonu vojenskej služby podľa § 401 – 404 TZ – kto v úmysle vyhnúť sa plneniu služobného úkonu sa poškodí na zdraví, predstiera chorobu, falšuje listinu, zneužije návykovú látku alebo použije iný úskok, ... a ďalšie

Návyková látka je znakom skutkovej podstaty

- ▼ trestný čin podávania alkoholických nápojov mládeži podľa § 175 TZ – kto sústavne podáva alebo vo väčšom množstve podá osobe mladšej ako osemnásť rokov alkoholické nápoje ...
- ▼ trestný čin neoprávneného zaobchádzania s látkami s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom podľa § 176 TZ – kto vo väčšom rozsahu neoprávnené vyrobí, dovezie, vyvezie, prevezie, ponúka, predá, inému poskytne alebo podá látku s anabolickým alebo iným hormonálnym účinkom podľa osobitného predpisu na iný ako liečebný účel alebo kto takú činnosť sprostredkuje ...
(anaboliká = steroidy odvodené z mužského pohlavného hormónu testosterónu)
- ▼ trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 a 172 TZ – kto neoprávnené prechováva pre vlastnú potrebu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor ...
- držanie po akúkoľvek dobu v množstve, ktoré zodpovedá najviac trojnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie, resp. vo väčšom rozsahu - najviac desaťnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie pre osobnú spotrebu (§ 135 TZ)
- obvykle jednorazová dávka – sa posudzuje znaleckým posudkom podľa druhu látky, jej čistoty a stupňa závislosti
- prekurzor – látka, ktorú možno použiť na výrobu návykovej látky

Škoda podľa Trestného zákona [5a)]

Následok trestného činu (objektívna stránka trestného činu) môže mať formu poruchy na chránenom objekte, resp. hmotnom predmete útoku alebo môže mať formu ohrozenia (konkrétne – trestný čin všeobecného ohrozenia alebo abstraktnú – trestný čin opilstva)

Pojem škody podľa TZ - § 124 ods. 1

- ■ ujma na majetku alebo reálny úbytok na majetku
- ■ ujma na právach poškodeného v príčinnej súvislosti
- ■ iná ujma s trestným činom
- ■ získanie prospechu
- ■ ujma na zisku, na ktorý by poškodený inak vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mal nárok alebo ktorý by mohol odôvodnene dosiahnuť
- ■ pri trestných činoch proti životnému prostrediu - ekologická ujma + majetková škoda, pričom majetková škoda v sebe zahrňuje aj náklady na uvedenie životného prostredia do predošlého stavu
- ■ pri trestnom činu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 TZ sa rozsahom činu rozumie cena, za ktorú sa odpad v čase a v mieste zistenia činu obvykle zbiera, prepravuje, vyváža, dováža, zhodnocuje, zneškodňuje alebo ukladá, a cena za odstránenie odpadu z miesta, ktoré na jeho uloženie nie je určené

Š k o d a

Škoda je

- znakom skutkovej podstaty, najmä pri majetkových trestných činoch a hospodárskych trestných činoch
- následkom trestného činu, za ktorý patrí náhrada škody, teda je právnym titulom pre náhradu škody
- získanie alebo snaha o získanie určitého majetkového prospechu trestným činom je predpokladom na uloženie peňažného trestu alebo trestu prepadnutia majetku
- Škoda vyjadruje takú ujmu alebo získanie takého prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom, ktorá je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom – peniazmi (aj keď ide napr. o trestný čin so zásahom do ochrany osobnosti,

Výška škody

- škoda malá (prevyšujúca 266,- Eur)
- škoda väčšia (dosahujúca najmenej 10 násobok škody malej = 2 660,- Eur)
- značná škoda (dosahujúca najmenej 100 násobok škody malej = 26 600,- Eur)
- škoda veľkého rozsahu (dosahujúca najmenej 500 násobok = 133 000,- Eur)

Pri určení výšky škody sa vychádza z ceny, za ktorú sa vec, ktorá bola predmetom útoku, v čase a v mieste činu obvykle predáva. Ak ju tak nemožno zistiť, vychádza sa z účelne vynaložených nákladov na obstaranie rovnakej alebo obdobnej veci alebo na uvedenie veci do predošlého stavu.

Ak ide o ujmu na životnom prostredí, ujmu spôsobenú na chránených druhoch živočíchov, rastlín, drevinách alebo o škodu na pamiatkovo chránených veciach alebo veciach majúcich historickú, umeleckú alebo vedeckú hodnotu, pri určení ujmy alebo výšky škody sa vychádza aj z hodnoty veci určenej zákonom alebo iným všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným na základe zákona.

Ujma na zdraví, ublíženie na zdraví, ťažká ujma na zdraví [13a)]

Ide o následok trestného činu.

- * Ujmou na zdraví sa podľa § 123 ods. 1 TZ rozumie akékoľvek poškodenie zdravia iného – najširší pojem zahŕňajúci aj ublíženie na zdraví a ťažkú ujmu na zdraví

← porušenie normálnych telesných a duševných funkcií spôsobené poranením alebo vyvolaním choroby, pričom sa vždy nevyžaduje lekárske ošetrovanie alebo liečenie

(je súčasťou znakov TČ ako napr. neposkytnutie pomoci podľa § 177 TZ, branie rukojemníka podľa § 185/1, vydieračského únosu podľa § 186/1 TZ, teroru podľa § 313 TZ)

- * Ublížením na zdraví sa rozumie
  - porucha alebo poškodenie zdravia
  - objektívna nutnosť lekárskeho vyšetrenia, ošetrovania alebo liečenia
  - nie na krátky čas sťažený obvyklý spôsob života poškodeného, pričom sa tým rozumie doba okolo 7 dní.

Ublíženie na zdraví

- Skutočný charakter poruchy alebo poškodenia zdravia sa skúma aj
  - a) príznakmi, bolesťami, ťažkosťami poškodeného
  - b) intenzitou a dobou, po ktorú sa tieto prejavovali
  - c) ktorý orgán a ktorá funkcia boli zasiahnuté, resp. narušené.
- Ublíženie na zdraví je znakov trestných činov napr. zabitia podľa § 148 TZ, ublíženia na zdraví podľa § 154, 158 TZ, poškodenia zdravia podľa § 162, opustenia dieťaťa podľa § 206 TZ, útoku na orgán verejnej moci podľa § 322 TZ, útoku na VČ podľa § 323 a 324, nadržovania podľa § 339 TZ, neoznámenia trestného činu podľa § 340 TZ, násilia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 359 TZ.

Ťažká ujma na zdraví

* Ťažkou ujmovou na zdraví sa rozumie ťažká porucha zdravia alebo vážne ochorenie - ide o právnu otázku ! = § 123/3 – taxatívny výpočet

a) zmrzačenie (strata 1 prsta, ušného laloku, krívanie po zlom hojení – spravidla nie)

- značná zmena tela alebo jeho časti (tvarová alebo funkčná – deformácia chrbtice, podstatná strata ohybnosti kĺbu),
- strata niektorej končatiny alebo jej časti (napr. amputácia celého zápästia alebo nohy nad členkom)
- ťažké nervové ochrnutie

b) strata alebo podstatné zníženie pracovnej spôsobilosti (úplne alebo viac ako 50% natrvalo) - postihnutý je nespôsobilý na väčšinu pracovných úkonov a v denných úkonoch osobnej potreby je odkázaný na pomoc inej osoby

c) ochromenie údu - trvalá nespôsobilosť alebo značne znížená schopnosť pohybu celej končatiny alebo jej značnej časti, pričom pod pojmom úd sa myslí celá horná alebo dolná končatina

d) strata alebo podstatné oslabenie funkcie zmyslového ústrojenstva zrak, sluch, čuch, hmat (pri zraku a sluchu ide o podstatné oslabenie na menej než na polovicu predchádzajúcej zmyslovej funkcie)

e) poškodenie dôležitého orgánu (orgánu, pri ktorom vzniká nebezpečenstvo pre život alebo iný závažný dlhotrvajúci následok – pomliaždenie mozgu, poranenie miechy, poranenie dýchacích ciest, poranenie dôležitých vnútorných orgánov – srdce, ľadviny, slezina; môže sem patriť aj strata jedného oka, strata reči)

f) zohyzdenie - každá viditeľná, nápadná, trvale zohyžďujúca zmena tela, ktorá mení vzhľad poraneného a vzbudzuje odpor a ošklivosť (možnosť rozsiahlej plastickej operácie nemá právny význam), zohyždením môže byť zmena hlasu výrazne - piskľavý, chrapľavý)

Ťažká ujma na zdraví

g) vyvolanie potratu – každé konanie voči tehotnej žene, ktoré má za následok vypudenie ľudského plodu skôr, než dôjde k pôrodu (čo aj k predčasnému) – vyvolanie potratu je možné len z nedbanlivosti, pretože úmyselné konanie proti ľudskému plodu, hoc aj so súhlasom matky, je trestným činom nedovoleného prerušenia tehotenstva podľa § 150 – 153 TZ

h) mučivé útrapy - mimoriadne vystupňované alebo predlžované telesné alebo duševné bolesti /charakter útrap je ovplyvnený aj osobnými pomermi postihnutého, jeho vekom, telesnou konštrukciou a duševným stavom/ - opakované pálenie cigaretou, mučenie elektrinou, silným zvukom a pod.

ch) porucha zdravia trvajúca dlhší čas

1. porucha zdravia vyžadujúca si liečenie, prípadne pracovnú neschopnosť
  2. trvanie liečenia alebo pracovnej neschopnosti najmenej 42 kalendárnych dní
  3. počas týchto dní porucha zdravia podstatným spôsobom ovplyvňuje obvyklý spôsob života poškodeného
- najmä pri trestných činoch proti životu a zdraviu, resp. je spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví osobitným kvalifikačným pojmom

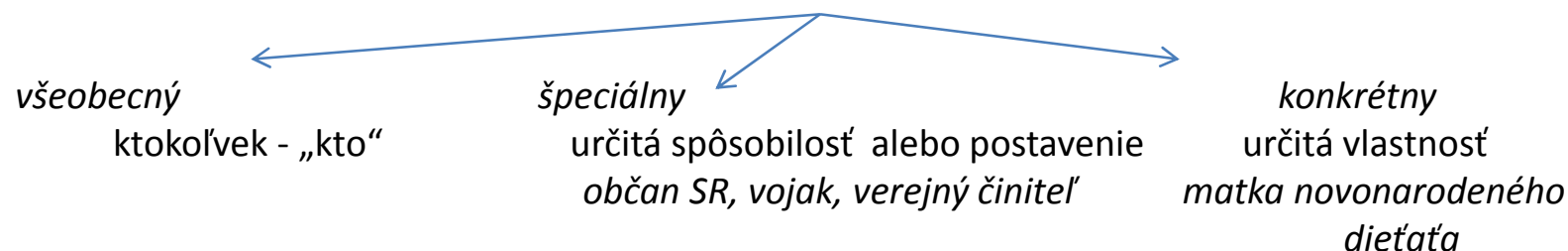
**Páchateľ, spolupáchateľ, účastník [16a]
Niektoré formy trestnej súčinnosti [25a]
Verejný činiteľ, zahraničný činiteľ, cudzia moc a cudzí činiteľ [20b]**

Páchateľom trestného činu je ten, kto trestný čin spáchal sám –
môže byť páchatateľom FO alebo PO za podmienok ustanovených osobitným predpisom (§ 19 TZ)

Znaky páchatateľa fyzickej osoby

- ▼ prítomná v čase spáchania činu
- ▼ staršia ako 14/15 ročná (pri § 201a – 18 ročná)
- ▼ rozumovo a mravne vyspelá, ak je mladšia ako 15 rokov
- ▼ spĺňala osobitné znaky uvedené v TZ (pri špeciálnom alebo konkrétnom subjekte) – osobitná vlastnosť, spôsobilosť alebo postavenie – matka, občan SR, vojak, verejný činiteľ, dlžník (zvýhodňovanie veriteľa), konkurzný veriteľ (machinácie v súvislosti s konkurzným a vyrovnávacím konaním),

Podľa vlastností, spôsobilosti a postavenia poznáme subjekty

NEPRIAMY PÁCHATEĽ

- kto úmyselne na spáchanie trestného činu použije inú osobu ako živý nástroj (táto osoba koná nezavinene). Napr. ten, kto
- použil na spáchanie trestného činu osobu nepríčetnú alebo trestne nezodpovednú pre vek
- použil na spáchanie trestného činu osobu, ktorá konala v skutkovom omyle a v jeho dôsledku nemohla pochopiť význam svojho konania
- donútil inú osobu násilím k činu, ktorý má znaky trestného činu
- zneužil svoje právo dávať rozkazy, ak osoba, ktorá rozkaz prijíma, bola povinná ho uposlúchnuť (napr. príkaz na jazdu vojakovi, ktorá nie je oprávnená)

Nepriame páchatelstvo je možné aj pri úmyselnom opomenutí (napr. ošetrovateľ v psychiatrickej liečebni úmyselne nezabráni nepríčetnej osobe usmrtiť inú osobu).

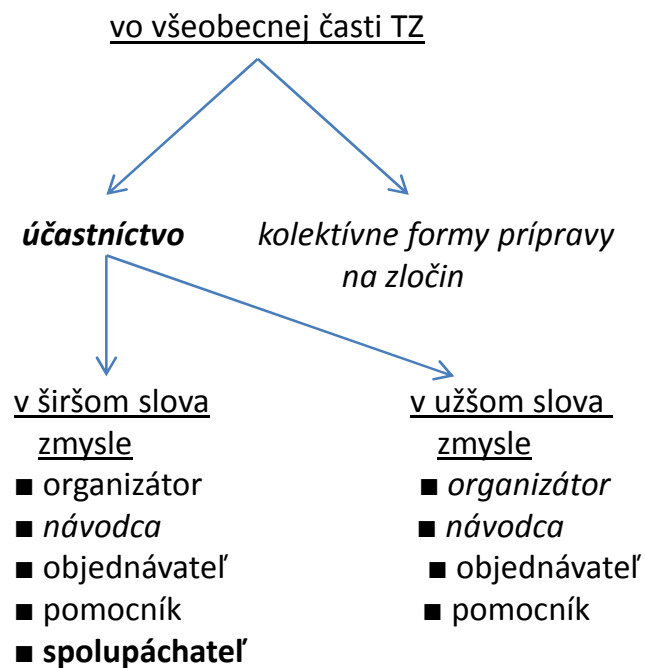
Nepriame páchatelstvo nie je formou trestnej súčinnosti.

Znaky páchatela právnickej osoby

- ▼ protiprávne konanie
- ▼ konanie niektorej z osôb uvedených v § 4 TZPO [združenia FO alebo PO (OZ, neziskové organizácie, politické strany, VOS, komanditné spoločnosti, s. r. o., a. s., družstvá), účelové združenia majetku (napr. fondy, nadácie), iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon (napr. Sociálna poisťovňa, banky, spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov, vysoké školy) – vylúčené sú SR a jej orgány; iné štáty a ich orgány; medzinárodné organizácie zriadené na základe medz. práva; obce a VÚC; právnické osoby zriadené zákonom (SAK, Notárska komora SR); iné právnické osoby, ktorých majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu upravujúceho konkurzné konanie – tzv. konkurzná imunita, napr. NBS, Fond ochrany vkladov, Garančný fond investícií]
- ▼ konanie je v prospech právnickej osoby, v jej mene, v rámci jej činnosti alebo jej prostredníctvom
- ▼ takéto konanie musí byť právnickej osobe pričítateľné

Ak sa na trestnej činnosti zúčastňuje viac osôb = TRESTNÁ SÚČINNOSŤ

a to buď ako *viac páchatel'ov* alebo *ako ďalšie osoby*, ktoré trestný čin páchatel'a úmyselne podnecujú, uľahčujú či podporujú jeho spáchanie, alebo uľahčujú páchatel'ovi uniknúť trestnému stíhaniu alebo trestu

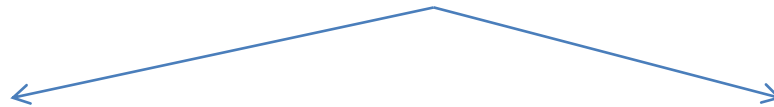

v osobitnej časti TZ

- zločinné spolčenie
(§ 296 – 297 = 6 hlava I diel)
- niektoré formy trestnej súčinnosti
(§ 337 – 341 = 8 hlava 4 diel)
- súčinnosť na majetkových trestných činoch
(§ 231 – 234 = 4 hlava)
- *SP obsahujúce ako znak – organizovaná skupina, najmenej s 2 osobami, taký čin zorganizuje*
- kváziúčastníctvo - účasť na samovražde, nedovolené prerušenie tehotenstva

Spolupáchateľ

ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých páchatel'ov, každý z nich zodpovedá tak, ako keby trestný čin spáchal sám (§ 20 TZ)

objektívna podmienka

- ▼ každý naplní svojím konaním všetky znaky SP
- ▼ každý naplní niektorý zo znakov SP, ktorá je naplnená súhrnom konaní oboch/viacerých spolupáchateľov
- ▼ konanie každého je len článkom reťaze, pričom jednotlivé články pôsobia súčasne a tento reťaz vo svojom celku naplňa SP

subjektívna podmienka

- ▼ úmysel smeruje k spoločnému konaniu (ak chýba, ide o súbežného/paralelného páchatel'a – napr. nedohodli sa, ale kradnú na tom istom mieste)

spolupáchateľstvo

- nejde o spolupáchateľstvo, ak jedna z osôb je trestnej nezodpovedná pre vek
- dohoda medzi páchatelmi môže byť aj konkludentná
- spolupáchateľovi sa pričíta celá škoda a celý rozsah činu
- ak vybočí z rámca dohody, ide o exces a zodpovedá za to, čo spôsobil a zaviniť sám (napr. zabije, hoci sa dohodli len na ublížení na zdraví)
- spolupáchateľstvo je možné **len pri úmyselných trestných činoch**

Účastníci - § 21 TZ

Znaky

- ■ **úmyselná účasť viacerých osôb na trestnom čine** (len pri úmyselnom trestnom čine, nie nedbanlivostnom), pričom úmysel sa musí týkať aj úmyselnej účasti na TČ; účastníkom nemôže byť spolupáchateľ ani páchatel' toho istého trestného činu;
- ■ **je namierená proti tomu istému chránenému objektu** (napr. život, majetok)
- ■ **sleduje sa ňou ten istý následok** (napr. usmrtenie osoby, získanie dispozície s vecou)
- ■ **účasť nie je priama** (tým sa odlišuje od spolupáchateľstva, čiže nie je spoločným konaním, netvorí článok reťaze)
- ■ **medzi konaním páchatel'a a účastníka je určitá súvislosť**
- ■ **došlo aspoň k pokusu alebo dokonanému trestnému činu** (ak nie, mohlo ísť o jednotlivé formy prípravy na zločin)

Formy účasti

- ■ **organizátor** (kto zosnoval alebo riadil spáchanie TČ – vždy musí smerovať k určitému konkrétnemu činu)
  - ↓
usmerňovanie osôb, vydávanie pokynov, vyžadovanie ich splnenia
  - ↙
iniciovanie dohody o spáchaní, vytvorenie plánu, vyhľadanie osôb, zaistovanie ich styku, rozdelenie úloh
- ■ **návodca** (kto úmyselne naviedol iného na spáchanie – prehováraním, poučovaním, presvedčovaním – ústne, písomne, gestom, - musí smerovať voči konkrétnej osobe a ku konkrétnemu trestnému činu určeného aspoň v hrubých črtách)
- ■ **objednávateľ** (kto požiadal iného, aby spáchal TČ, nejde o návod, lebo „nájomní“ vrahovia sú tieto TČ ochotní spáchať už vopred a objednávateľ len konkretizuje predmet útoku)
- ■ **pomocník** (kto poskytol inému fyzickú alebo psychickú pomoc – zadovažením prostriedkov, odstránením prekážok, radou, utvrdzovaním v predsavzatí, sľubom pomôcť po TČ) – ak je pomoc poskytnutá po spáchaní TČ = nadržovanie podľa § 339 TZ)

Trestnosť účasti

- sa posudzuje rovnako ako páchatel'a, ak TZ neustanovuje výnimky
- dve zásady sa uplatňujú
  - ▼ **zásada akcesority** (závislosti) = ak páchatel' dokoná TČ alebo sa oň pokúsi, účastník sa zásadne potrestá podľa trestnej sadzby páchatel'a
[výnimky - § 34/5b (druh a výmera trestu podľa významu a povahy ich účasti; 37j) – zvedol na spáchanie TČ ml. a k) – spáchal TČ ako organizátor]
  - ▼ **zásada samostatnosti** = ak čin dospel do štádia prípravy na zločin (kolektívne formy prípravy na zločin); táto zásada sa uplatní aj pri tých skutkových podstatách, kde sa účasť na čine považuje za priame páchatel'stvo (napr. navedenie tehotnej ženy, aby sama umelo prerušila tehotenstvo – § 152/1 a 2; zvädzanie k záhaľčivému alebo nemravnému životu § 211/1a; založenie, zosnovanie a podporovanie ZS, TS; organizovanie nedovoleného prekročenia štátnych hraníc – § 355 TZ)

ZÁNIK TRESTNOSTI účasti

- analogicky podľa § 13/3 a § 14/3, pričom všetci účastníci budú posudzovaní samostatne, lebo beztrestní budú tí, ktorí sa podieľali na zabránení, resp. oznámení TČ.

Niektoré formy trestnej súčinnosti

§ 337 – 341 TZ

- TČ podnecovania „*kto verejnej podnecuje na TČ alebo verejne vyzýva na hromadné neplnenie dôležitej povinnosti uloženej zákonom alebo na jeho základe, alebo na závažné porušovanie verejného poriadku*“
- – dokonaný podnecovaním, nie je rozhodujúce ďalšie konanie
- - od návodu sa líši tým, že nesmeruje voči konkrétnej osobe a na konkrétny trestný čin, ale voči neurčitým subjektom, s ktorým páchatel' nie je v žiadnom kontakte, pričom TČ môže byť označený aj druhovo
- - ide o všeobecnú výzvu (napr. na hromadné neplatenie daní, hromadné neplnenie školskej dochádzky) – ústne, písomne, graficky – ale vždy verejne !
- - ak však konkrétna osoba spácha TČ na základe podnecovania – ide o návod na TČ alebo o prípravu na zločin, ak išlo o navádzanie na zločin, ale nedôjde k jeho uskutočneniu

TČ schvaľovania TČ

- *„kto verejne schvaľuje trestný čin alebo verejne vychvaľuje pre trestný čin jeho páchatel'a“ ... alebo odmení, odškodní alebo zbiera prostriedky na takúto odmenu alebo odškodnenie*
- ak trestný čin schvaľoval pred jeho vykonaním, resp. utvrdzoval páchatel'a v jeho spáchaní, ide o pomoc (psychickú)
- úmyselný TČ, pričom v odseku je aj motív – „v úmysle prejaviť s trestným činom súhlas“

Trestný čin nadržovania

- „kto páchatelovi TČ pomáha v úmysle umožniť mu, aby unikol trestnému stíhaniu, trestu alebo ochrannému opatreniu alebo ich výkonu“
- pomoc až po spáchaní TČ
- ak pomoc slúbi vopred ide o pomoc vo forme účastníctva – vzťah subsidiarity
- súbeh s trestnými činmi neoznámene TČ a neprekazenia TČ je vylúčený (pomer špeciality)
- pomer špeciality aj s trestným činom marenia výkonu úradného rozhodnutia !!!
- súbeh s TČ verejných činiteľov je možný = § 326 – zneužívanie právomoci VČ

Trestný čin neoznámenia TČ

- „kto sa hodnoverným spôsobom dozvie, že iný spáchal zločin na ktorý tento zákon ustanovuje trest odňatia slobody s HH trestnej sadzby najmenej 10 rokov, alebo niektorý z tr. činov korupcie... a neoznámia ho bez odkladu OČvTK alebo PZ ... **OMISÍVNY TRESTNÝ ČIN**
- hodnoverne – napr. sám ho vidí
- trestný čin musí byť dokonaný a dokončený (inak ide o neprekazenie)
- **beztrestnosť** → ak by uviedol do nebezpečenstva seba al. blízku osobu (napr. vlamač vidí vraždu)
ak by porušil spovedné tajomstvo alebo tajomstvo informácie, ktorá bola zverená pod podmienkou mlčanlivosti ako osobe poverenej pastoračnou povinnosťou alebo ak by porušil zákonom uznanú povinnosť mlčanlivosti (napr. advokát)
- vylúčený súbeh s nadržovaním, neprekazením, zneužívaním právomoci verejného činiteľa

Trestný čin neprekazenia TČ

- *„kto sa hodnoverným spôsobom dozvie, že iný pripravuje alebo pácha zločin, na ktorý tento zákon ustanovuje trest odňatia slobody s HH trestnej sadzby najmenej 10 rokov, alebo niektorý z tr. činov korupcie a spáchanie alebo dokončenie takého zločinu neprekazí osobne alebo prostredníctvom inej spôsobilej osoby alebo príslušného orgánu...*
- OMISÍVNY TRESTNÝ ČIN
- povinnosť prekaziť iné trestné činy má napr. policajt, ak tak neučiní - § 326 TZ
- advokát - ak sa od klienta dozvie, že iný pripravuje zločin – povinnosť to oznámiť, po jeho spáchaní už nie!
- Neprekazenie sa nevzťahuje osobu, ktorá by porušila spovedná tajomstvo!
- Beztrestnosť – ak by nemohol zločin prekaziť bez značných ťažkostí alebo bez toho, aby by seba alebo blízku osobu uviedol do nebezpečenstva smrti, ťažkej ujmy na zdraví, inej závažnej ujmy na zdraví alebo trestného stíhania (neplatí to pri nebezpečenstve trestného stíhania blízkej osoby, ak sa neprekazenie týka zločinu, za ktorý TZ umožňuje uložiť trest OS na doživotie)

Verejný činiteľ, zahraničný verejný činiteľ, cudzia moc a cudzí činiteľ

§ 128 a § 133 TZ

- TZ vymedzuje dva okruhy verejných činiteľov (*špeciálny subjekt pre svoje postavenie*)
- riadny – osoba pochádzajúca z domáceho/slovenského prostredia a pôsobiaca v rámci slovenského právneho poriadku (napr. aj slovenskí poslanci v Európskom parlamente)
- mimoriadny – pochádzajúci z cudziny, ktorých právomoci vychádzajú zo zahraničných právnych prameňov (napr. štátny zástupca z ČR)

- znaky charakterizujúce verejného činiteľa
- ■ osoba výslovne uvedená v TZ s vymedzením jej konkrétnej funkcie alebo postavenia
- ■ podieľa sa na plnení úloh spoločnosti a štátu
- ■ používa zverené právomoci
- ■ podlieha špeciálnej trestnoprávnej ochrane a zodpovednosti v súvislosti s výkonom právomoci

osoba výslovne uvedená v TZ

- prezident SR, poslanec NR SR, poslanec EP, člen vlády, sudca ÚS SR, sudca, prokurátor alebo iná osoba zastavajúca funkciu v orgáne verejnej moci, príslušník ozbrojených síl, osoba v služobnom pomere, starosta, predseda VÚC, poslanec orgány územnej samosprávy, štátny zamestnanec alebo zamestnanec orgánu štátnej správy, územnej samosprávy alebo iného štátneho orgánu, osoba, ktorá vykonáva pôsobnosť v PO, ktorej zákon zveruje právomoc rozhodovať v oblasti verejnej správy, notár, súdny exekútor, člen lesnej stráže, vodnej stráže, rybárskej stráže, poľovníckej stráže, člen stráže prírody alebo osoba, ktorá má oprávnenie člena stráže prírody
- *trestný čin musí byť spáchaný v súvislosti s právomocou a zodpovednosťou VČ*

zahraničný verejný činiteľ

- osoba, ktorá zastáva funkciu
  - v zákonodarnom orgáne, výkonnom orgáne, súdnom alebo rozhodcovskom orgáne, v nelegislatívnom zhromaždení alebo v inom orgáne verejnej správy cudzieho štátu vrátane hlavy štátu (napr. Nemecký ústavný súd, člen vlády SRN)
  - zastávajúca funkciu, zamestnaná alebo pracujúca v medzinárodnej organizácii alebo nadnárodnej organizácii vytvorenej štátmi alebo inými subjektmi medzinárodného práva verejného v jej orgáne alebo inštitúcii, alebo splnomocnená konať v ich mene, (napr. OSN, Svetová obchodná organizácia, Rada Európy)
  - zamestnaná alebo pracujúca v medzinárodnom súdnom orgáne, alebo splnomocnená konať v jeho mene (napr. sudca ESLP, ESD), alebo
  - v právnickej osobe, v ktorej má rozhodujúci vplyv cudzí štát,
  - ak je s výkonom takej funkcie spojená právomoc pri obstarávaní verejných záležitostí a trestný čin bol spáchaný v súvislosti s touto právomocou alebo prostredníctvom využitia jej postavenia.
- Medzi verejným činiteľom a zahraničným verejným činiteľom nie je žiaden vzájomný vzťah – ide o samostatné, nezávislé pojmy.

Zahraničný verejný činiteľ

Znaky charakterizujúce zahraničného verejného činiteľa:

- a) konkrétna funkcia alebo postavenie
- b) používanie zverenej právomoci vyplývajúcej z konkrétnej funkcie alebo postavenia
- c) spáchanie TČ v súvislosti s touto právomocou

trestné činy – napr. prijímanie úplatku podľa § 330 TZ, podplácania podľa § 334 TZ

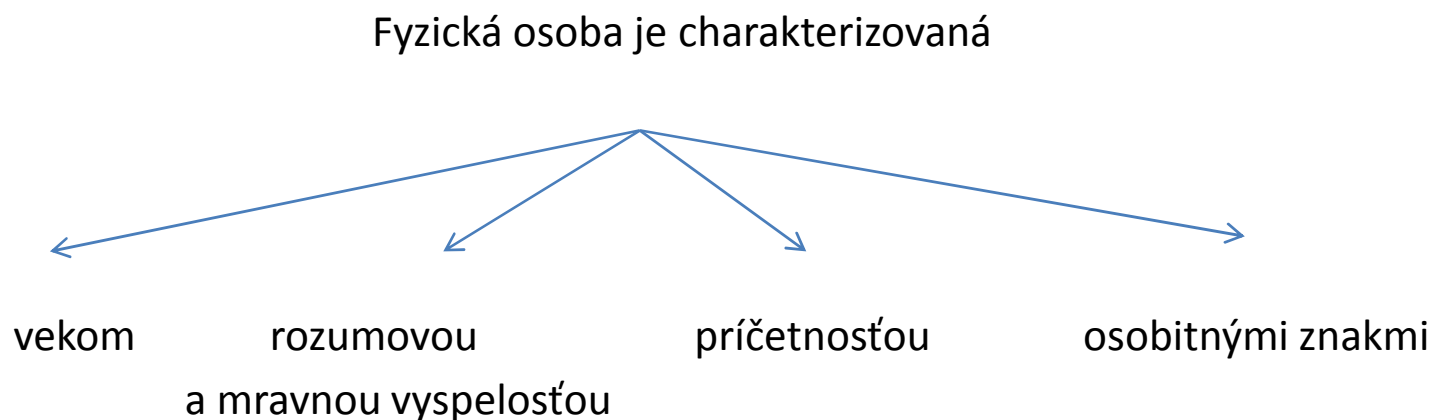
Cudzia moc – cudzie štáty a ich vojenské alebo iné zoskupenia, ktoré predstavujú ich organizácie a orgány, akými sú najmä osoby vykonávajúce spravodajskú činnosť, vojenský funkcionári, diplomati a iní štátni úradníci.

Cudzí činiteľ – FO alebo PO, ktorá síce nie je orgánom alebo zástupcom cudzieho štátu, ale vzhľadom na svoje politické, hospodárske alebo spoločenské postavenie má významný vplyv vo svojom štáte alebo v medzinárodných vzťahoch.

- Trestné činy vlastizrady podľa § 311 TZ, vyzvedačstva podľa § 318 TZ
- V kvalifikovaných skutkových podstatách – ohrozovanie mieru, hanobenie národa, rasy a presvedčenia; podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti
- Priťažujúca okolnosť - § 371 – spojenie s cudzou mocou alebo cudzím činiteľom

Okolnosti vylučujúce trestnú zodpovednosť (vek, príčetnosť) [15b)]

Páchateľom trestného činu môže byť fyzická ale aj právnická osoba, musí byť však trestnej zodpovedná, čiže spĺňať určité kritériá.

- vek, príčetnosť a rozumová a mravná vyspelosť do skutkovej podstaty trestného činu nepatria, lebo ide o všeobecné znaky TČ; rozumová a mravná vyspelosť je samostatným znakom, pretože nejde o otázku príčetnosti

Vek

- Podľa § 22 „kto v čase spáchania činu inak trestného nedovršil 14 rok svojho veku, nie je trestne zodpovedný“ a „pre trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201 nie je trestne zodpovedný, kto v čase činu nedovršil pätnásty rok svojho veku“.
- **Pozor na trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201a TZ:** „Kto prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby navrhne dieťaťu mladšiemu ako pätnásť rokov osobné stretnutie v úmysle spáchať na ňom trestný čin sexuálneho zneužívania alebo trestný čin výroby detskej pornografie, **pričom sám nie je dieťaťom**, potrestá sa ...“ . Trestne zodpovedným nie je páchatel', ktorý v čase spáchania činu nedovršil osemnásty rok svojho veku.
- Trestne zodpovedný mladistvý mladší ako 15 rokov musí v čase činu dosiahnuť takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie (tzv. „konceptia podmienenej zodpovednosti“).
- *Osoby mladšie ako 14 rokov nie sú trestne zodpovedné, avšak im môže byť uložená ochranná výchova v civilnom konaní.*

Príčetnosť

Druhou okolnosťou, ktorá vylučuje trestnú zodpovednosť je nepríčetnosť páchatel'a v čase spáchania činu.

„Kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak“.

DUŠEVNÁ PORUCHA - ■ duševná choroba – schizofrénia, ...

■ chorobné duševné stavy – vývojové poruchy

■ krátkodobé duševné poruchy – patologická opitnosť, epileptické záchvaty

- (patologická opitnosť je kvalitatívna porucha priebehu opitosti, pri ktorej dochádza k ťažkej poruche vedomia bez toho, aby bola narušená pohybová koordinácia; dochádza k nej po požití čo aj nepatrného množstva alkoholu, keď organizmus zareaguje týmto spôsobom; nejde o prípad obvyčajnej ťažkej opitosti)
- nestačí samotná prítomnosť duševnej poruchy, ale len ak má za následok absenciu rozpoznávacej (rozumovej) **alebo** ovládacej (vôľovej) schopnosti; ak sa duševná porucha objaví po spáchaní trestného činu, nemá to žiaden vplyv na trestnú zodpovednosť; nemá súvis ani s pozbavením alebo obmedzením spôsobilosti na právne úkony
- ak osoba spácha čin inak trestný v stave nepríčetnosti a jej pobyt je na slobode nebezpečný, súd jej obligatórne uloží **ochranné liečenie**; môže byť ochranné liečenie uložené aj fakultatívne
- z trestnoprocesného hľadiska ide o dôvod na zastavenie trestného stíhania, resp. dôvod na oslobodenie spod obžaloby
- ZMENŠENÁ PRÍČETNOSŤ – chorobný stav, v ktorom v dôsledku duševnej poruchy je výraznejšie/podstatne znížená rozumová alebo ovládacia schopnosť – dôvod na mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody alebo upustenie od potrestania za súčasného uloženia ochranného liečenia

Zavinenie v trestnom konaní

[10a)]

- ▼ zavinenie je obligatórny znak SP
- ▼ fakultatívnymi znakmi sú pohnútko, motív, cieľ a pod. (v úmysle zmocniť sa cudzej veci, v úmysle zatajiť existenciu príjmu, v úmysle spôsobiť inému škodu, v úmysle poškodiť ústavné zriadenie, s cieľom donútiť iného, aby niečo konal, opomenul alebo trpel)
- ▼ zavinenie je vnútorný (psychický) vzťah človeka ku skutočnostiam zakladajúcim TČ
- ▼ zavinenie sa musí vzťahovať na – deskriptívne znaky SP, normatívne znaky SP, protiprávnosť, ak je znakom SP, skutočnosti podmieňujúce osobitnú povinnosť konať, skutočnosti podmieňujúce osobitné postavenie páchatel'a
- ▼ dve zložky – rozumová/intelektuálna – vedomosť založená na vnímaní a predstavách
  - vôľová – chcenie a uzrozumenie

Formy zavinenia

úmysel

- – priamy (páchateľ vedel, že svojím konaním následok nutne spôsobí)
- - nepriamy (páchateľ vedel, že svojím konaním môže spôsobiť následok a bol s tým uzrozumený)

nedbanlivosť

- - vedomá (vedel, že svojím konaním môže spôsobiť následok a bez primeraných dôvodov, sa spoliehal, že ho nespôsobí)
- - nevedomá (nevedel, že svojím konaním môže spôsobiť následok, avšak vzhľadom na okolnosti a svoje osobné pomery to vedieť mal a mohol)

Konštrukcia skutkových podstat z hľadiska zavinenia

pri základných skutkových podstatách

- znak zavinenia nie je uvedený
§ 17 – treba úmyselné zavinenie
- úmyselne
zdôraznenie úmyslu
- z nedbanlivosti
len nedbanlivosť
- čo aj z nedbanlivosti,
hoc aj z nedbanlivosti
buď úmysel alebo nedbanlivosť

pri kvalifikovaných skutkových podstatách

- znak zavinenia nie je uvedený
§ 18 – postačí nedbanlivostné zavinenie
- úmyselne, resp. v úmysle
vyžaduje sa úmyselné zavinenie § 411/3b
- úmysel, aj keď nie je uvedený,
ale z výkladu zákona jednoznačne
vyplýva, že musí ísť o úmysel
(napr. § 144/3b, § 188/2e, § 233/3a)

platí to nielen na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, ale aj na priťažujúcu okolnosť

§ 18 znie:

Na priťažujúcu okolnosť alebo na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, sa prihliadne, ak ide o

- ťažší následok, aj vtedy, keď ho páchatel' zavinil z nedbanlivosti, ak tento zákon nevyžaduje aj v tomto prípade zavinenie úmyselné,
- inú skutočnosť, aj vtedy, keď o nej páchatel' nevedel, hoci o nej vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol, ak tento zákon nevyžaduje, aby o nej páchatel' vedel.

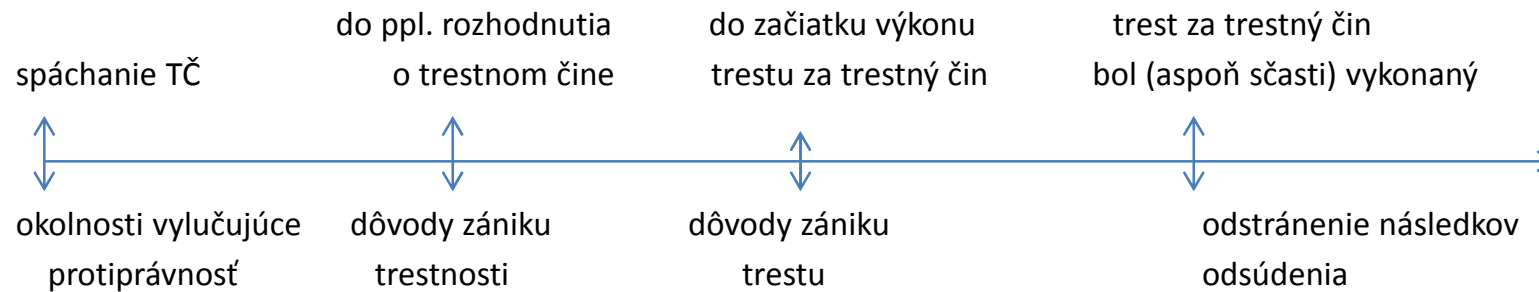

**Premlčanie trestného stíhania, premlčanie výkonu trestu, zahľadenie odsúdenia
Zmena zákona, účinná ľútosť
[1a) a 2a)]**

Je treba odlišovať

1. Okolnosti vylučujúce trestnú zodpovednosť – vek (§ 22) a nepričetnosť (§ 23)
(nejde o trestný čin, ale o čin inak trestný)
2. Okolnosti vylučujúce protiprávnosť činu – krajná núdza (§ 24), nutná obrana (§ 25)
oprávnené použitie zbrane (§ 26), dovolené riziko (§ 27), výkon práv a povinností (§ 28), súhlas
poškodeného (§ 29), plnenie úlohy agenta (§ 30)
(o trestný čin nejde od samotného začiatku, ide o čin inak trestný)
- 3. Dôvody zániku trestnosti (presnejšie trestnej zodpovednosti) (§ 84 – 88)**
(ide o trestný čin, ale spoločnosť vzhľadom ku skutočnostiam, ktoré nastali po spáchaní trestného
činu, stráca záujem na jeho odsúdení a potrestaní)
- 4. Dôvody zániku trestu (§ 89 – 91)**
ide o trestný čin, ale spoločnosť vzhľadom ku skutočnostiam, ktoré nastali po právoplatnom odsúdení
a uložení trestu, stráca záujem na výkone takto uloženého trestu)
- 5. Odstránenie následkov odsúdenia (§ 92 – 93)**
(ide o odstránenie nepriaznivých dôsledkov odsúdenia páchatel'a, ktorý spravidla i vykonal uložený
trest; cieľom je, aby sa na páchatel'a hľadelo, akoby nebol odsúdený)

Premlčanie trestného stíhania, premlčanie výkonu trestu, zahladenie odsúdenia

Výkon ochranných opatrení sa nepremlčuje, tieto opatrenia sa nezahladzujú a nemôžu byť ani zmiernené alebo odpustené formou milosti. Prestanú sa vykonávať vtedy, ak bol dosiahnutý ich účel.

Dôvody pre

Dôvody pre		
zánik trestnosti	zánik trestu	zahľadenie odsúdenia
<p>▼ zmena zákona (§ 84)</p> <p>▼ ikčinná Titost' (§ 85-86) <i>všaoobecná (§ 85)</i> . pri lux. vymedzených TČ dobrovoľné zamedzenie alebo náprava škodlivého následku alebo dobrovoľné oznámenie TČ v čase, keď sa škodlivému následku TČ mohlo ešte zabrániť</p> <p><i>osobitná (§ 86)</i> . § 207, § 214, § 250, § 276, 277, 278 § 296, 297 § 332, 333, 336 2</p> <p>▼ premlčanie trestného stíhania (§ 87-88)</p> <p>▼ zánik trestnosti pripravy zločinu a pokusom TČ (§ 13'2, § 14'3)</p> <p>▼ smrť páchatel'a</p>	<p>▼ premlčanie výkonu trestu (§ 90-91)</p> <p>▼ vykonaním trestu</p> <p>▼ rozhodnutím o upustení od výkonu trestu alebo jeho zvyšku (§ 413, § 432, § 435/4)</p> <p>▼ osvedčením sa odsúdeného po rozhodnutí o podmie- nečnom upustení od výkonu trestu (alebo jeho zvyšku) alebo po prepus- tení z VTOS</p> <p>▼ smrť páchatel'a</p> <p>▼ rozhodnutie prezidenta o udelení milosti (agrácia)ia) . individuálna . hromadná (amnestia) o odpustení alebo zničení trestu</p>	<p>▼ výrokom súdu (§ 92/1) . uplynutie stanoveného času a . riadny život odsúdeného</p> <p>▼ výrokom prezidenta (čl. 102'lj ústavy) . individuálna milosť . amnestia</p> <p>▼ priamo zo zákona (ex lege) . ak ide o tresty uvedené v § 32 písm. b) až l) za- hľadujú sa ich vykona- niu (§ 92'2)</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>hľadí sa na páchatel'a, ako keby nebol odsúdený</p>

Plynutie dôb

	premlčanie trestného stíhania	premlčanie výkonu trestu	zabladenie odsúdenia
začiatok plynutia doby	<i>od spáchania TC</i> (spravidla ukončením trestnej činnosti, resp. nastúpením účinku)	- <i>ppl. rozsudku</i> s NEPO a iným trestom - <i>ppl. rozsudku, že</i> sa vykoná PO TOS PO TOS s dohľadom alebo zvyšok trestu pri PP z VTOS	▼ <i>vykonom</i> <i>trestu</i> (u PP a PP s dohľadom prepustením z VTOS) ▼ <i>odpustením</i> <i>trestu</i> ▼ <i>premlčaním</i> <i>trestu</i>
spočívanie doby	▼ páchateľa nebolo možné postaviť pred súd pre zákonnú prekážku ▼ páchateľ sa zdržiaval v cudzine s úmyslom sa vyhnúť trestnému stíhaniu ▼ počas skúšobnej doby podmieneného zastavenia TS ▼ počas dočasného odloženia vznesenia obvinenia ▼ počas prerušenia trestného stíhania (?)	▼ odsúdený sa zdržiaval v cudzine s úmyslom sa vyhnúť trestu alebo ▼ bol na ňom vykonávaný trest OS	-

Plynutie dôb

prerušenie doby (začína plynúť nová premlčacia doba)	▼ vzneseníu obvinenia pre TČ, o ktorého premlčanie ide, ako aj po ňom nasledujúcimi úkonmi smerujúcimi k tr. stíhaniu páchateľa			▼ ak súd urobil opatrenia smerujúce k výkomu trestu, o premlčanie ktorého ide, alebo			páchateľ nevedel riadny život	
	▼ spáchaním úmyselného TČ v premlčacej dobe			▼ odsúdený spáchal v premlčacej dobe úmyselný TČ				
dĺžka doby	podľa tr. sadzby	dospelý páchateľ	ml.	ak bol uložený trest na	dospelý páchateľ	ml.	ak ide o odsúdenie na trest OS	dospelý
	doživotie	30 rokov	10 r.					
	HH ≥ 10 r	20 rokov	5 r.	doživotie	20 rokov	10 r. ak trest od 7-15 rokov	viac ako 5 rokov	10 r.
	ostatné zločiny	10 rokov	3 r.	viac ako 10 rokov	15 rokov		viac ako 1 rok	5 r.
	HH ≥ 3 roky	5 rokov	r.	najmenej 5 rokov	10 rokov	3 r. ostatné	1 rok a menej	3 r.
	ostatné prečiny	3 roky		iný trest	5 rok.		pri ml. nie sú doby, ale pri treste OS nad 1 rok sa rozhodne hneď po prepustení, inak všetky tresty sú zahladené ich vykonaním	
Poznámky	nepremlčujú sa TČ v 12. hlavě okrem § 421 až 424, osobitná PD pri TČ § 179. § 201 až 202, § 208 a § 368			nepremlčujú sa TČ v 12. hlavě okrem § 421 až 424				

Krajná núdza Nutná obrana [4a) a 6a)]

Ide o okolnosti vylučujúce protiprávnosť (protiprávnosť je znakom skutkovej podstaty trestného činu). Patrí k nim - krajná núdza (§ 24), nutná obrana (§ 25), oprávnené použitie zbrane (§ 26), dovolené riziko (§ 27), výkon práv a povinností (§ 28), súhlas poškodeného (§ 29) a plnenie úlohy agenta (§ 30).

Všeobecne k okolnostiam vylučujúcim protiprávnosť:

- ▼ konanie naplňa znaky skutkovej podstaty trestného činu uvedeného v osobitnej časti TZ, z ktorých sa dá odvodiť všeobecný zákaz správať sa určitým spôsobom (napr. niekoho usmrtiť) alebo príkaz sa správať určitým spôsobom (napr. pomôcť inému)
- ▼ protiprávnosť (porušenie konkrétnej právnej normy obsiahnutej v právnom poriadku) môže byť výslovne uvedená v skutkovej podstate alebo je vyjadrená súhrnom znakov skutkovej podstaty alebo sa odvodzuje protiprávnosť z právneho poriadku ako celku; konanie, ktoré je v jednom právnom odvetví dovolené (napr. v občianskom práve), nemôže byť v inom právnom odvetví protiprávne, pretože právny poriadok je vnútorne jednotný
- ▼ zákon však za výnimočných situáciách ráta s tým, že takýto generálny zákaz alebo príkaz neplatí – ide o okolnosti vylučujúce protiprávnosť, o tzv. dôvody ospravedlňujúce, dôvody vylučujúce protiprávnosť – tzv. dovoľovacie normy (napr. každý môže porušiť zákaz usmrtiť iného, ak koná za podmienok nutnej obrany)
- ▼ TZ obsahuje taxatívny výpočet okolností vylučujúcich protiprávnosť (napr. dovolenú svojpomoc - § 6 OZ - možno priradiť k výkonu práv a povinností, obmedzenie osobnej slobody osoby pristihnutej pri čine podľa § 85 ods. 2 TP k nutnej obrane)

Porovnanie krajnej núdze a nutnej obrany (nutná obrana je vo vzťahu špeciality ku krajnej núdzi)

čín inak trestný, ktorým sa odvracia

		krajná núdza - § 24	nutná obrana - § 25
podmienky, za ktorých možno konať	proti čomu konanie smeruje	nebezpečenstvu (stav hroziaci poruchou záujmu chráneného TZ)	útoku (úmyselné, protiprávne nebezpečné konanie človeka)
	ako je aktuálne	priamo hrozí (bezprostredne) alebo trvá	priamo hrozí (bezprostredne) alebo trvá
	čo je ohrozené	záujem chránený TZ	záujem chránený TZ
	kto/čo vyvolalo potrebu takto konať	čokoľvek prírodná sila, zvierat, človek (ale nie útokom)	človek
medze konania	kto môže za takejto situácie konať	ktokoľvek ohrozený alebo i iný subjekt (tzv. pomoc v KN)	ktokoľvek ohrozený alebo i iný subjekt (tzv. pomoc v NO)
	či právny statok môže byť konaním zasiahnutý	kohokoľvek	útočníka
	aká veľká škoda môže byť spôsobená	menšia ako hrozila tzv. proporcionálna	aj väčšia ako hrozila, nemôže však ísť o extrémny nepomer
	d'alšie podmienky	nebezpečenstvo nebolo možné odvrátiť inak (tzv. subsidiarita)	obrana nesmie byť zjavne neprimeraná útoku
	subjektívny aspekt	konajúci v KN si musí byť vedomý, že sú dané podmienky KN a musí chcieť za týchto podmienok konať	konajúci v NO si musí byť vedomý, že sú dané podmienky NO a musí chcieť za týchto podmienok konať

Exces z krajnej núdze a nutnej obrany

[poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. i) TZ]

Exces	z krajnej núdze - § 24	z nutnej obrany - § 25
intenzívny	ak bol spôsobený následok rovnako závažný, resp. závažnejší ako hrozil	<p>obrana bola zjavne neprimeraná útoku (najmä jeho spôsobu, miesta, času, okolnostiam vzťahujúcim sa k osobe útočníka alebo obrancu)</p> <p>Obranca však nebude trestne zodpovedný, ak konal v silnom rozrušení spôsobenom útokom, najmä v dôsledku zmätku, strachu alebo zľaknutia</p>
extenzívny	nebezpečenstvo ešte bezprostredne nehrozilo, (bolo vzdialené) alebo už pominulo	<p>útok ešte nehrozil (obrana bola predčasná) alebo naopak už netrval (išlo o neprípustnú odvetu)</p>
Ďalšie	<p>nebezpečenstvo bolo možné odvrátiť inak alebo osoba konajúca v krajnej núdzi bola povinná nebezpečenstvo znášať (napr. hasič pri požiari)</p>	

Nutná obrana, krajná núdza

- ak sú podmienky KN/NO

len v predstavách, ide

o putatívnu/zdanlivú KN/NO

(nebezpečenstvo/útok musí byť
skutočné/ý, nie zdanlivé/ý)

Osobitné ustanovenia o stíhaných mladistvých [12a]

Mladistvým sa rozumie osoba, ktorá v čase spáchania činu trestného činu dovŕšila štrnásť rok veku a neprekročila osemnásť rok svojho veku (§ 94/1 TZ).

- **konceptia podmienenej trestnej zodpovednosti (od 14 do 15 rokov)**
- **závažnosť prečinu musí byť malá**
- **osobitné podmienky pre premlčanie trestného stíhania (§ 96 TZ)**
- **účel trestu – vychovať na riadneho občana, predchádzanie protiprávnym činom**
- **primerane chrániť spoločnosť, trest má viesť k obnoveniu narušených**
- **sociálnych vzťahov a k začleneniu ml. do rodinného a sociálneho**
- **prostredia**
- **účel ochranného opatrenia a výchovného opatrenia – kladne ovplyvniť duševný, mravný a sociálny vývoj mladistvého, chrániť pred škodlivými vplyvmi a spoločnosť pred páchaním trestnej činnosti**
- **pri ukladaní trestu treba prihliadať na**
- **osobnosť mladistvého, vek, rozumovú a mravnú vyspelosť, zdravotný stav, na jeho osobné, rodinné a sociálne pomery**
- **upustenie od potrestania (§ 98 – 101 TZ)**

mladiství

druhy trestov

- trest povinnej práce (najviac 150 hodín – nesmie ohrozovať zdravie, bezpečnosť alebo mravný vývoj mladistvých)
- peňažný trest – vo výmere od 30 do 16 590 Eur, ak je ml. zárobkovo činný alebo jeho majetkové pomery uloženie tohto trestu umožňujú
- trest prepadnutia veci
- trest zákazu činnosti, ak to nie je na prekážku jeho prípravy na povolanie, HH nesmie prekročiť 5 rokov (ak sú splnené podmienky v § 61/4 alebo 61/5 TZ uloží mu trest ZČ na 7 až 15 rokov)
- trest zákazu účasti na verejných podujatiach (do 5 rokov)
- trest vyhostenia (od 1 do 5 rokov)
- trest domáceho väzenia so súhlasom zákonného zástupcu až na 1 rok
- trest OS (DD nesmie prevyšovať dva roky a HH 7 rokov, pri OZČ 7 až 15 rokov)

trest sa vykonáva v ústavoch pre mladistvých (do 18 roku veku, ale súd môže rozhodnúť, že trest vykoná aj ml., ktorý prekročil osemnásť rok veku, prihliadne najmä na dĺžku trestu a na stupeň a povahu narušenia pri mimoriadnom znížení trestu nie je súd viazaný podmienkami podľa § 39/1 a 2 TZ (nie pri TČ, za ktorý hrozí doživotie)

- osobitné podmienky pre zahľadanie odsúdenia

Pojem a účel trestu, systém trestov

Trest je opatrením štátneho donútenia, právnym následkom trestného činu, ktorý ukladá súd páchatelovi v mene štátu, na základe zákona za spáchaný trestný čin a páchatelovi spôsobuje určitú ujmu na osobnej slobode, majetkových alebo iných právach. Trestom sa vyslovuje aj morálne odsúdenie páchatel'a (§ 31/2 TZ).

Účel trestu (§ 34/1)

- **zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov (ochranná funkcia trestu)**
- **zabrániť odsúdenému v páchaní trestnej činnosti (represívna zložka trestu)**
- **vytvoriť podmienky pre výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život (individuálna prevencia)**
- **odradiť ostatných od páchania trestných činov (generálna prevencia)**
- **vyjadriť morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou**

System trestov pre dospelých

Trest odňatia slobody

Trest domáceho väzenia

Trest povinnej práce

Peňažný trest

Trest prepadnutia majetku

Trest prepadnutia veci

Trest zákazu činnosti

Trest zákazu pobytu

Trest zákazu účasti na verejných podujatiach

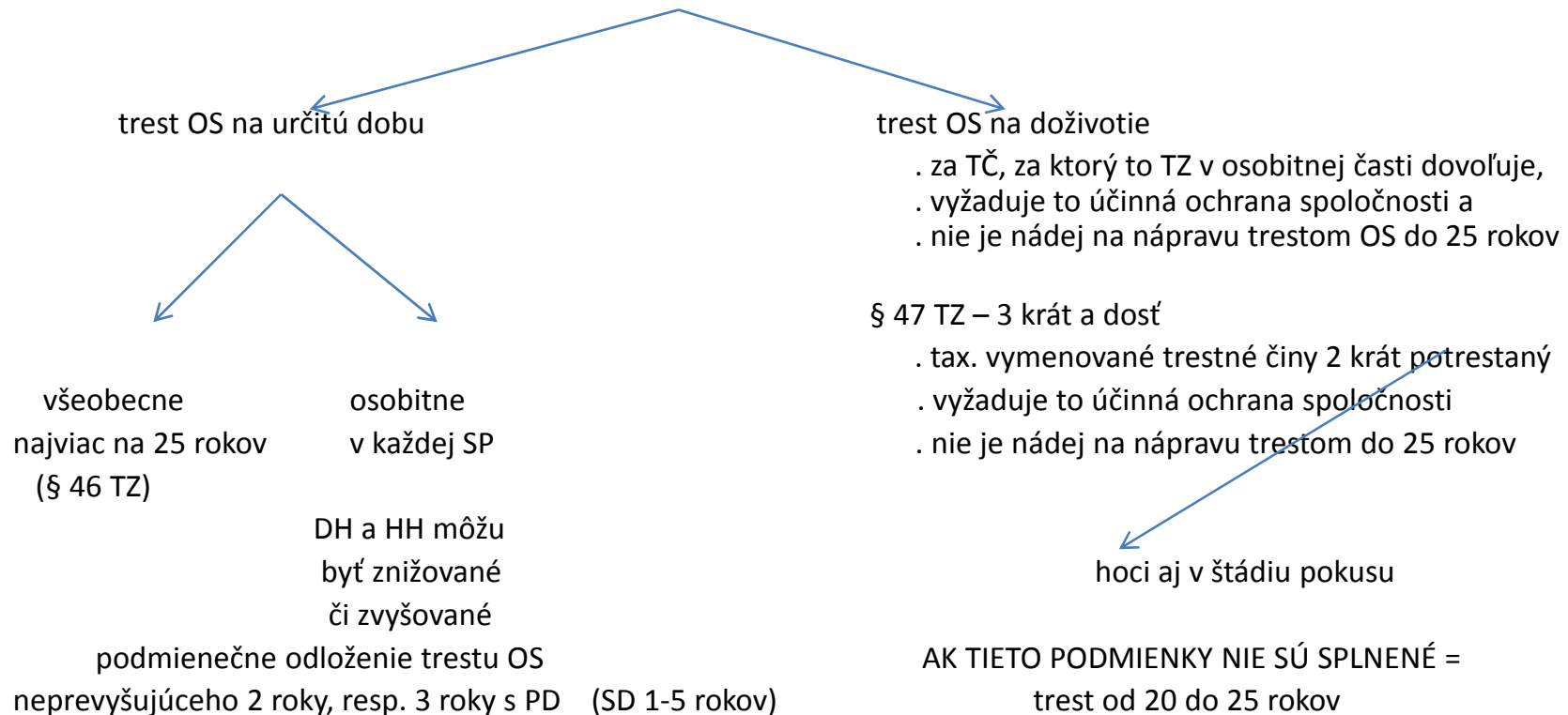
Trest straty čestných titulov a vyznamenaní

Trest straty vojenskej a inej hodnosti

Trest vyhostenia

Trest odňatia slobody

Je univerzálny a najprísnejší druh trestu. Je zásahom do osobnej slobody, občianskych práv a iných oprávnení občana. Trest odňatia slobody možno uložiť za každý trestný čin.

Alternatívne tresty

Tresty, ktoré bez toho, aby boli spojené s OS, zaručujú splnenie účelu trestu rovnako, ako keby bol na odsúdenom vykonaný nepodmienečný trest OS. Alternatívne tresty sa ukladajú namiesto trestu OS NEPO.

Zmysel alternatívnych trestov

- nespájajú s nimi negatívne stránky trestu OS - negatívny dopad na rodinu, narušenie citových väzieb a pod.
- nižšie náklady ako pri treste OS NEPO

Cieľ alternatívnych trestov

- posilnenie zásady, že NEPO trest je „ultima ratio“ – nižšia miera zásahu do základných práv odsúdeného

Patria k nim:

- Podmienečný odklad výkonu trestu
- Podmienečný odklad výkonu trestu s probačným dohľadom
- Trest domáceho väzenia
- Trest povinnej práce
- Peňažný trest
- Trest zákazu účasti na verejných podujatiach

Alternatívy k potrestaniu

- . upustenie od potrestania
- . upustenie od súhrnného trestu a ďalšieho trestu
- . podmiennečné upustenie od potrestania

V trestnom práve procesnom existujú ešte alternatívy v spôsobe vybavenia veci
(podmiennečné zastavenie trestného stíhania, podmiennečné zastavenie trestného stíhania spolupracujúceho
obvineného a zmier)

Trestný čin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov a trestný čin výroby a držania falšovateľského náčinia [19b]

§ 270 TZ ods. 1

„Kto sebe alebo inému zadováži falšované, pozmenené alebo neoprávnene vyrobené peniaze alebo cenné papiere alebo kto také peniaze alebo cenné papiere prechováva, potrestá sa odňatím slobody na 3 až 8 rokov.“

§ 270 ods. 2

„Kto falšuje, pozmení alebo neoprávnene vyrobí peniaze alebo cenné papiere alebo kto falšuje, pozmení alebo neoprávnene vyrobí peniaze alebo cenné papiere v úmysle ich dať ako pravé alebo ako peniaze alebo cenné papiere vyššej hodnoty, alebo kto falšované, pozmenené alebo neoprávnene vyrobené peniaze alebo cenné papiere dá ako pravé, potrestá sa odňatím slobody na 7 rokov až 10 rokov.“

Ide o trestný čin nachádzajúci sa v 5. hlave osobitnej časti TZ, - trestné činy hospodárske (1. diel – trestné činy ohrozujúce trhovú ekonomiku, 2. diel – trestné činy proti hospodárskej disciplíne, **3. diel – trestné činy proti mene** a trestné činy daňové, 4. diel – trestné činy proti priemyselným právam a proti autorskému právu)

z hľadiska závažnosti – prečin, zločin a OZZ

z hľadiska konania – komisívny trestný čin

z hľadiska zavinenia - úmyselný trestný čin (§ 17 TZ) + motív (v úmysle dať ich ako pravé)

z hľadiska následku – poruchový trestný čin

z časového hľadiska – jednorazový, pokračovací (napr. platí vo viacerých reštauráciách falošnou bankovkou) , trváci, trestný čin spáchaný opakovane

Trestný čin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov a trestný čin výroby a držania falšovateľského náčinia

Skutková podstata tohto trestného činu

- podľa závažnosti obsahuje dve základné skutkové podstaty, pričom nejde o typické základné skutkové podstaty. Zákonodarca zahrnul do jedného ustanovenia bez odsekov dve samostatné skutkové podstaty, postihujúce dve rozdielne konania, za ktoré hrozí rovnakou trestnou sadzbou. Ide teda o určitú špecifickú modifikáciu základnej skutkovej podstaty, v ktorej sa podstatne menia jej znaky tak, že vzniká druhá skutková podstata. Napr. znaky objektívnej stránky sú podstatne zmenené, avšak sú spojené v jednom ustanovení, čiže ide o jeden trestný čin naplnením znakov buď jednej alebo druhej formy skutkovej podstaty. Aj v posudzovanom prípade sú v základnej skutkovej podstate obsiahnuté dve objektívne stránky toho istého trestného činu (trestného činu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov) a dve kvalifikované skutkové podstaty
- podľa štruktúry – zložená – alternatívna
- podľa vyjadrenia skutkových podstát – opisná (neodkazuje na žiadne iné ustanovenie alebo predpis)

Subjekt – všeobecný

Objekt – mena a peňažný obeh - ochrana tuzemských a cudzozemských peňazí

Objektívna stránka – **sebe alebo inému zadováži** falšované, pozmenené alebo neoprávnene vyrobené peniaze alebo cenné papiere, alebo ktorý také peniaze alebo cenné papiere **prechováva**

- falšuje, pozmení alebo neoprávnene vyrobí peniaze alebo cenné papiere, alebo ich falšuje, pozmení alebo neoprávnene vyrobí v úmysle ich dať ako pravé alebo ako vyššej hodnoty, alebo kto ich ako pravé dá.

Trestný čin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov a trestný čin výroby a držania falšovateľského náčinia

Falšovanie – neoprávnene zhotovenie slovenských alebo cudzozemských peňazí alebo cenných papierov – napodobeniny (kópie) – na technológii zhotovenia nezáleží (nie však zlepenie bankovky do pôvodnej)

Zadováženie – akýkoľvek spôsob nadobudnutia (výmena za inú vec, krádež, podvod, výroba bez úmyslu ich dať ako pravé)

§ 270/2 druhá alinea – páchatel musí získať falšované alebo pozmenené peniaze alebo cenné papiere inak ako tým, že mu bolo za ne platené (tu ide o § 271/2 TZ)

- Vzťah medzi § 270/1 a § 270/1 – subsidiarity (ak sa nepreukáže úmysel ich dať do obehu, ide o 270/1 TZ)
- Jednočinný súbeh 270/1 a § 221 je možný

okolnosti umožňujúce uložiť prísnejší trest – závažnejší spôsob konania, vo väčšom/veľkom rozsahu, ako člen nebezpečného zoskupenia

- Trestné je aj neoznámenie a neprekazenie TČ podľa § 270/2, 3 alebo 4 TZ
- Osobná pôsobnosť – zásada ochrany platí – aj keď je spáchaný cudzím štátnym príslušníkom v cudzine (alebo osobou bez štátnej príslušnosti)

- berie sa do úvahy ich nominálnu hodnotu (nie za koľko mali byť na čiernom trhu predané)

Výroba a držba falšovateľského náčinia

§ 272 ods. 1 TZ – kto vyrobí, sebe alebo inému zadováži alebo prechováva nástroj alebo iný predmet, alebo počítačový program určený na falšovanie alebo pozmeňovanie peňazí alebo ich ochranných prvkov, cenných papierov, verejných listín, úradných pečatí a úradných uzáverov alebo znakov, potrestá sa odňatím slobody až na 3 roky.

Ods. 2 - na 1 až 5 rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 pri výkone svojho povolania.

- Samotná výroba takéhoto náčinia je trestná, bez ohľadu na to, ako ho páchatel' chce využiť
- Ak ho chce využiť na falšovanie, pozmenenie peňazí a cenných papierov – ide o prípravu k § 270 TZ
  - akákoľvek vec – napr. farba, papier
  - úmyselný prečin (úmysel sa musí vzťahovať aj na okolnosť, že ide o predmet, ktorý je vo všeobecnosti určený na falšovanie alebo pozmeňovanie ...

Platí zásada ochrany z hľadiska osobnej pôsobnosti TZ.

Trestný čin ublíženia na zdraví a trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi [1b]]

Objekt – život a zdravie človeka

Objektívna stránka – poškodenie zdravia, ohrozenie života a zdravia

Subjekt – všeobecný (pri § 158 – špeciálny – poruší dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo uloženú mu podľa zákona)

Subjektívna stránka – úmysel, nedbanlivosť (§ 157 a § 158)

Trestné činy v doprave

[21b]

Trestný čin usmrtenia podľa § 149 TZ

- prečin – nedbanlivostný
- subjekt – všeobecný a špeciálny
- následok – smrť – trestný čin poruchový
- súbehy = s trestným činom ublíženia na zdraví vylúčený
- = s trestným činom neposkytnutia pomoci je možný
- = 149/4 a 289 súbeh je vylúčený pre pomer špeciality
- = 149/4 a 289/2 viacčinný súbeh je možný

Trestný čin na zdraví podľa § 157 a 158 TZ

- nedbanlivostný - prečin – poruchový, subjekt všeobecný a špeciálny
- súbeh § 157 s § 289 – možný
- Súbeh § 158 a § 289 – vylúčený = § 289/3c

Trestné činy v doprave

Trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 TZ

- tri základné skutkové podstaty – prečin – úmyselný – ohrozovací
- súbeh s § 285 TZ (všeobecné ohrozenie) možný

Trestný čin všeobecného ohrozenia podľa § 285 TZ

- nedbanlivostný prečin – ohrozovací, ak vznikne porucha – poruchový TČ, odkazovacia SP (na § 284 TZ),
- z nedbanlivosti spôsobí, zvýši nebezpečenstvo alebo sťaží jeho odvrátenie (neurobí opatrenia na odstránenie väčšieho množstva oleja na vozovke – neupozorní na to a viac mot. vozidiel dostane šmyk; najmä vodiči autobusov, vlakov – pri príchode na žel. priecestie nerešpektovanie svetelnej signalizácie a spôsobenie dopravnej nehody)
- medzi § 285 a § 289 pomer subsidiarity (ak je pod vplyvom návykovej látky ide o § 289, ak nie je ide o § 285 TZ)
- v pomere subsidiarity sú aj ohrozovacie delikty k poruchovým (neplatí, ak ohrozovací TČ má širší rozsah ako poruchový, napr. pri § 289 ohrozený veľký počet ľudí, ale porucha len voči niekoľkým)

Trestné činy v doprave

Trestný čin neposkytnutia pomoci podľa § 177 – 178 TZ

- omisívny trestný čin
- ak vzniknú následky, ide o poruchový TČ – ublíženie na zdraví
- § 177/1 a § 177/2 sú v pomere špeciality (jednočinný súbeh je vylúčený)
- § 177 a § 178 - pomer špeciality

Trestný čin opilstva podľa § 363 TZ

- abstraktný ohrozovací trestný čin - kvázidelikt
- má dve zložky a) uvedenie do stavu nepríčetnosti (úmyselne al. nedbanlivosti) – nie do zmenšenej
b) konanie, ktoré má znaky TČ
- Rozdiel od nepríčetnosti je v tom, že do stavu nepríčetnosti sa priviedol páchatel' sám

Trestné činy v doprave

- nie ak ide len o zmenšenú nepríčetnosť,
- nie, ak ide o patologickú opitnosť a bol si jej vedomý zo skúsenosti z minulosti
- nie, ak sa stavu nepríčetnosti priviedol v úmysle spáchať TČ
- zavinenie sa vzťahuje len na uvedenie do stavu nepríčetnosti,
- ak spácha viac trestných konaní (kvázideliktov) – ide o 1 TČ opilstva

Trestný čin skrátania dane
a trestný čin neodvedenia dane
[6a)]

- - oba sú zaradené do 5. hlavy osobitnej časti TZ – Trestné činy hospodárske
- - táto hlava má 4 diely (TČ ohrozujúce trhovú ekonomiku, TČ proti hospodárskej disciplíne; TČ proti mene a trestné činy daňové; TČ proti priemyselným právam a proti autorskému právu)
- - ide o trestné činy daňové

Skrátenie danie

§ 276

Skrátenie dane a poistného

- Kto v malom rozsahu skrúti daň, poistné na sociálne poistenie, verejné zdravotné poistenie alebo príspevok na starobné dôchodkové sporenie, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov. **PREČIN – nad 266,- Eur**
- Odňatím slobody na tri roky až **osem** rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
a už bol za taký čin odsúdený,
a na uľahčenie spáchania takého činu poruší úradný uzáver,
závažnejším spôsobom konania, alebo (napr. dlhší čas; organizovaná skupina,
porušenie dôležitej povinnosti..., využitie tiesne, neskúsenosti, podriadenosti...) vo väčšom rozsahu. **ZLOČIN – nad 2 660,- Eur**
- Odňatím slobody na štyri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 v značnom rozsahu. **ZLOČIN – nad 26 600,- Eur**
- Odňatím slobody na **sedem rokov** až dvanásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 vo veľkom rozsahu. **ZLOČIN – 133 000,- Eur**

Skrátenie dane

- **Z hľadiska druhu trestného činu** – prečin, zločin, zločin a zločin.
- **Podľa konania** – ide o **komisívny** TČ – konanie (daňovníka alebo inej osoby), v dôsledku ktorej je mu zo strany príslušného orgánu buď vyrubená nižšia daň ako je suma dane určená zákonom alebo k vyrubeniu dane vôbec nedôjde – napr. pri dani z príjmu, keď subjekt dane neprizná určité príjmy (**NIE ZÍSKANÉ TRESTNÝM ČINOM**), ktoré dosiahol a znižuje si týmto spôsobom základ dane a teda v konečnom dôsledku daňovú povinnosť; alebo môže ísť o nezákonné zvyšovanie výdavkov, ktoré reálne nevynaložil; pri poistnom ide o ovplyvňovanie vymeriavacieho základu v takom smere, aby platiteľ odvodov zaplatil najnižšie odvody, alebo neprizná príjmy, z ktorých má platiť odvody
- Z hľadiska zavinenia – úmyselný
- Z hľadiska následku poruchový – Súbeh vylúčený s trestným činom skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie § 259. Tento trestný čin je ohrozovací a teda v podstate ide *o prípravu na skrátenie dane*. Podobne aj trestný čin porušenia predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru podľa § 279 TZ – ten je subsidiárny, nakoľko je ním postihované v podstate prípravné konanie ku skráteniu dane.
- podlieha účinnej lúti - § 86/1e TZ (spolu s § 277 a § 278), ak splatná daň a jej príslušenstvo alebo poistné boli dodatočne zaplatené najneskôr v ***nasledujúci deň po dni, keď sa páchatel po skončení vyšetrovania mohol oboznámiť s jeho výsledkami*** – POZOR – trestnosť činu nezaniká, ak ide o páchatela, ktorý bol za obdobný čin v predchádzajúcich 24 mesiacoch postihnutý alebo ak trestné stíhanie za obdobný čin bolo v predchádzajúcich 24 mesiacoch zastavené z dôvodu zániku trestnosti pre účinnú lúť.

Skrátenie danie

- Štádium – ak páchatel' podá daňové priznanie obsahujúce nepravdivé údaje, na podklade ktorých by malo dôjsť k vyrubeniu nižšej dane, ale ešte nedošlo k vyrubeniu dane - **pokus**; ak páchatel' aj dosiahne, že mu daň nebola vyrubená vôbec alebo v nižšej sume – **dokonaný TC**
- Subjekt – všeobecný (nemusí ísť len o platiteľa určitej dane) – ktokoľvek, kto spôsobí, že zákonná daň jemu alebo inému subjektu nebola vymeraná vôbec alebo v nižšej ako zákonnej výmere /daňová zodpovednosť sa nerovná trestnej zodpovednosti za skrátenie dane/
- **Súbeh s trestným činom podvodu vylúčený**, lebo § 276 je k § 221 vo vzťahu špeciality.
- **PODSTATA SKRÁTENIA DANE** teda spočíva v takom konaní páchatel'a, ktorým chce dosiahnuť pre seba alebo iného, aby príslušný štátny orgán určil (vyrubil) daň v nižšej než zákonom určenej sume, alebo vôbec chce zmariť určenie (vyrubenie) dane. Páchatel' tým dosiahne skrátenie odvodu, resp. neodvedenie peňažnej sumy, ktorú by inak bol povinný zaplatiť štátu. Skrátením dane je teda rozdiel medzi daňou, ktorú má subjekt tejto dane (poplatník) znášať a daňou, ktorá sa v dôsledku trestnej činnosti určila (vyrubila) nižšou sumou než predpisuje zákon. Ak sa z tohto dôvodu daň vôbec nevyrubila (neurčila), skrátením je suma zodpovedajúca dani, ktorú mal subjekt zaplatiť.

Neodvedenie dane

§ 277

Neodvedenie dane a poistného

- Kto v malom rozsahu zadrží a neodvedie určenému príjemcovi splatnú daň, poistné na sociálne poistenie, verejné zdravotné poistenie alebo príspevok na starobné dôchodkové sporenie, ktoré zrazí alebo vyberie podľa zákona, v úmysle zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech, potrestá sa odňatím slobody na jeden až päť rokov. **PREČIN**
- Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
závažnejším spôsobom konania, alebo
vo väčšom rozsahu. **ZLOČIN**
- Odňatím slobody na štyri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak činom uvedeným v odseku 1 spôsobí značnú škodu. **ZLOČIN**
- Odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 vo veľkom rozsahu. **ZLOČIN**

Neodvedenie dane

- Objekt – záujem štátu na zákonnom a riadnom odvádzaní dane, poistného a príspevku.
- Objektívna stránka – určitý druh sprenevery – keď prostriedky, ktoré má určitá osoba vo svojej dispozícii, nepoužije tak, ako to zákon predpokladá (neodvedie do určitého zákonom definovaného rozpočtu) ale s nimi naďalej disponuje. ČIŽE páchatel' v súlade so zákonom zrazí, resp. vyberie od určitého subjektu daň, prípadne poistné, či príspevok, avšak tieto platba zadrží u seba a neodvedie ich do príslušného zákonom ustanoveného rozpočtu alebo fondu.
- Najčastejšie ide o zadržanie a neodvedenie dane z príjmu zo závislej činnosti – TU JE PLATITEĽ DANE ODLIŠNÝ OD DAŇOVNÍKA (najčastejšie ide o vzťah zamestnanca a zamestnávateľa), daňovníkom je osoba, ktorej príjmy, majetok alebo činnosti podliehajú priamo dani, ale platiteľom dane je osoba, ktorá odvádza správcovi dane daň vybratú alebo zrazenú daňovník